

441/22868

הירחון הישראלי לבולאות

פסקה

Israeli
philatelic
monthly

חוברת מוגדלת
גליון "תביל"

סמל התערוכה

E. STANEK
STAMPS

א. סטנק
בולים

Tel Aviv, P.O.B. 4505 — 64, Allenby Rd.

תל-אביב, ת.ד. 4505 — רח' אלנבי 64

ע ב ר

לחנות בולים נוחה ומשוכללת

מבחר גדול של בולי ישראל ובולי חוץ-לארץ

• **קנייה**

• **מכירה**

• **החלפה**

שרות אדיב והדרכה מקצועית.

„מרקורי“

בולים — STAMPS

ח. גרציאני

חיפה רחוב ביאליק 8 ת.ד. 4160 טלפון: בבית — 66025 ; במשרד — 67807

מבחר עשיר של בולי ישראל וחו"ל

★ **קנייה** ★

★ **מכירה** ★

★ **החלפה** ★

שרות אדיב והדרכה מקצועית

למכירת קופות פלדה לשם שמירת **בולים** !
קבלנו סוכנות של חברת **בריח** (לאזור חיפה) !

חשוב לכולאים:

STAMPS

בולנים

ISRAEL PHILATELIC MONTHLY

הירחון הישראלי לבולאות

Responsible Editor: Dr. M. Harari

Philatelic Editor: S. Shalit

Copy Editor: Z. Auerbach

Address: P.O.B. 2578, Tel-Aviv

העורך האחראי: ד"ר מ. הררי

העורך הפילאטלי: ש. שליט

עורך סגנון וצורה: צ. אורבך

כתובת המערכת: ת.ד. 2578, תל-אביב

September 1957

מס. 3

אולת תשי"ז / ספטמבר 1957

Dear Reader,

YOU WILL, no doubt, share our satisfaction that already in our third issue, we had succeeded to enlarge the number of pages of "Bulim".

THIS EXPANSION is mainly due to the positive and lively reaction of our readers, who had expressed their warm appreciation of the two previous issues and thereby encouraged us to continue, expand and improve the framework of our — your paper.

THE ENLARGED framework of our paper enables us to tackle additional important and interesting material. Already in this issue you will find the first of a new series of articles, of special interest to the Israel philatelists: The History of Ancient Postal Periods in Israel (before the Mandate), by Mr. Shlomo Finkelmann, a well-known authority on the subject.

WE ARE CONSTANTLY endeavouring to improve this paper and raise its professional standard, and are convinced that with the help and encouragement of our readers, we shall succeed. For this, we thank you in advance.

Yours faithfully,
Dr. M. Harari

קורא נכבד

בטח תהיה שותף לשמחתנו על העובדה, שכבר הגליון השלישי של עתוננו זכה להגדלת מספר עמודיו.

הגדלה זו אפשרה לנו תודות לתגובה החיובית והערצה שעתוננו זכה לה בקרב ציבור הבולאים והקוראים הרבים, אשר הביעו את הערכתם הנלהבת לשני הגליונות הקודמים של עתוננו, ובכך עודדו אותנו עידוד רב וחזקו את ידינו להמשיך, להרחיב את המסגרת ולשפר את עתוננו — עתונך.

התבנית המוגדלת של העתון מאפשרת לנו להוסיף ולהרבות בחומר חיוני ומעניין, וכבר בגליון זה תמצא מדור חדש — "דואר דואר ודואריו", אשר בו יובאו מאמרים ורשימות על הנושא החשוב והמעניין כל בולאי וחובב, על סדרי הדואר והבולאות בארצות תבל השונות; על שיטותיהן, נוהגיהן ודרכי עבודתם של משרדי-הדואר בהן וכל הכרוך בנושא זה — פרי מחקרו המקיף והיסודי של עורכנו הפילאטלי, מר ש. שליט.

במדור חדש זה תמצא הפעם מאמר מאלף על הדואר הצפון-קוריאני.

כמרכז תמצא בגליון זה מאמר ראשון בסדרה חדשה, אשר עניין מיוחד בה לבולאי הישראלי; תולדות תקופת-הדואר הקדומה בארץ-ישראל (לפני המנדט), פרי עטי של המומחה הבולאי הישראלי בנושא זה, מר שלמה פינקלמן.

אנו ממשיכים במאמצינו לשיפורו של העתון ולהעלאת רמתו המקצועית, ומשוכנעים אנו, כי בעידודך ובעזרתך — גם נצלית ועל כך נתונה לך תודתנו מראש.

בברכה

ד"ר מ. הררי

הבולאות בישראל

nean

הבול מתאר חייל עברי האוחז רובה, כשמעליו מתנוסס דגלנו הלאומי, ולידו נראית חזית של מכונית-משוריית, שבאמצעותם נהגו להעביר את צרורות הדואר מראשון-לציון לתל-אביב ובחזרה.

אנו סבורים, שגם בשטח זה חידשה ישראל סוג דואר חדש בעולם, מאחר ואנו מכירים מכבר דואר רגיל, הנשלח באמצעות אוניות, אוטובוסים או ברכבת; דואר אוויר, הנשלח באווירונים, ובזמנו אף באמצעות כדורים פורחים. אך לא שמענו עדיין על "דואר-משוריית", ובפרט שדבר זה צויין בגוף הבול, הן באמצעות הכתיב, והן באמצעות הציור שבבול.

ד"ר משה חזקי ישתתף בחבר-השופטים של תביל

בחבורת הראשונה של ירחינו הודענו על הרכב חבר-השופטים הבינלאומי שישתתף

במה נגרע חלקה של ראשון-לציון? חגיגותיה של ראשון-לציון צוינו הפעם רק בחותמת-זכרון, שהופיעה בחודש אוגוסט ש.ז. קשה, אומנם, לנחש כמה נגרע חלקה של ראשון-לציון מזה של פתח-תקווה, אשר הדואר כיבדה בזמנו בבול-זכרון. נראה, ש"חטאה" הוא זה, שיוכלה ה-75 של ראשון-לציון חל בדיוק

חותמת יובל 70 שנות ראשון-לציון (הופיעה לפני 5 שנים)

בשעת הופעתן של שתי סדרות-בולים ("מועדים תשי"ח" ו"תביל"). ולא רצוי לנו עתה להרחיב בהוצאת בולי-דואר חדשים.

ברם, תהיה דעתם של מנהלי הדואר אשר תהיה, שום דבר לא ישכיח מלכנו את עברה הבולאי המעניין של ראשון-לציון.

ההסטוריה הפוסטאלית של ראשון-לציון החלה עוד בשלוט התורכים בארץ-ישראל, אשר פתחו כבר אז סניף-דואר לשירות תושבי המושבה. הדואר היה מועבר מראשון-לציון ליפו, אך תחילתה היו מחתמים את הצרורות בחותמת-דואר, והכתובות האנגלית היתה מכנה את המקום בשם עין-קרא, על שם הוואדי שעובר בקרבת ראשון-לציון.

דואר "משוריית"

עם פרוץ הקרבות בשנת 1948 מצאה את עצמה ראשון-לציון מרוחקת מתל-אביב 20 ק"מ, מוקפת ישובים ערבים עוינים.

כדי לקיים קשר-דואר עם החלק הצפוני של הארץ החליטו השלטונות המקומיים להקים שרותי דואר עצמאיים, אשר הובילו לתל-אביב את צרורות הדואר באמצעות מכוניות-משוריית.

שרותי הדואר של ראשון-לציון, אשר פעלו למעלה מחודש ימים, החל מה-4 באפריל ועד ל-6 במאי 1948, הוציאו אף בולי-דואר, שצוירו על ידי הצירית הגב' חוה סמואל מראשון-לציון. הבולים הופיעו בערך נקוב 40 מיל.

הבולים הודפסו בבית הדפוס "מרכו" שבראשון-לציון, 1000 גליונות בולים בני 10 בולים בכל גליון (בסך הכל 10,000 בולים), ו-200 גליונות בולים בלתי מנוקבים (בסך הכל 2,000 בולים).

ד"ר משה חזקי

ב"תביל", וכן הזכרנו את שמות השופטים הישראליים שביניהם.

לא מכבר נודע לנו, כי ד"ר משה חזקי נענה להזמנה להשתתף בחבר-השופטים של "תביל". ד"ר מ. חזקי משמש כאחראי להדפסת בולי ישראל, וכן כיועץ טכני של השרות-הבולאי.

גם לפני קום המדינה, בטרם היות דואר ישראל, נטל ד"ר מ. חזקי חלק פעיל בחיי הבולאות בארץ, ואף שימש בזמנו כעורכו של העתון הבולאי המופיע בתל-אביב בשפה העברית — "הבולאי העברי".

מתארגנת אגודת בולאים חדשה בחולון
בחולון מתארגנת אגודת-בולאים חדשה. כל בולאי חולון וסביבתה המעוניינים להצטרף לאגודה המתארגנת, מתבקשים לפנות למר יהודה זלצר, לפי הכתובת: רחוב בורוכוב מספר 1 — חולון.

RISHON-LE-ZION CELEBRATES ITS 75-th ANNIVERSARY

The 75th Anniversary of Rishon-Le-Zion was commemorated this time only by a postmark, which appeared in August of this year.

It is difficult to understand why the Anniversary of Petach-Tikvah was honoured by a commemorative stamp while that of Rishon was not. Apparently, the reason was that the Rishon-Le-Zion Anniversary coincided with the issue of two new series (Festivals 57 and Tabil), and the Authorities did not deem it advisable to augment, for the time being, the issue of new stamps.

However, whatever the attitude of the Authorities may be, nothing will obliterate from our minds Rishon's important philatelic past.

The postal history of Rishon started under the Rule of Turkey, which had opened a postal branch to serve the inhabitants of Rishon. The mail was first marked "Ayun Kara" — the name of the Waadi in the vicinity of Rishon — in English letters and then forwarded to Jaffa.

At the beginning of hostilities in 1948, Rishon, situated at a distance of 14 miles from Tel-Aviv, found herself surrounded by hostile Arab settlements. In order to maintain postal communications with the northern part of the country, the local authorities in Rishon had decided to establish an independent postal service and thereupon the mail was sent to Tel-Aviv in armoured cars.

This postal service of Rishon which was in use for about one month, from 4.4.48 until 6.5.48, issued its own stamps, designed by Mrs. Hava Samuel of Rishon. The stamps were valued at 40 Pruta and printed by the "Merkaz" Printing Press in Rishon. Altogether 1,000 perforated sheets of 10 stamps (10,000 stamps) and 200 unperforated sheets (2,000 stamps) had been printed.

The stamp depicts a Jewish soldier holding a rifle with the national flag on top of it, and at his side, is the front of the armoured car which was used for transportation of mail to Tel-Aviv and back.

We believe that here, too, Israel supplied the world with a new method of postal communications, for we know, of course of regular mail transported by ships, buses and railways, and of airmail transmitted by planes and — at a certain time — even by balloons, but we have never heard of an "armoured mail" by means of armoured cars. The fact that this is mentioned on the stamp itself by letters as well as by its design is of special significance.

Stamp exhibitions in Israel are important events,

requiring many efforts and the full cooperation of all the organised philatelists in Israel.

Since the establishment of the State, 3 national stamp exhibitions have been held. In addition, philatelic youth groups had organised local exhibitions or exhibitions on special themes such as the Rehovot Exhibition on "Agriculture and Nature". Mobile exhibitions are also being held from time to time in Israel towns.

The three national exhibitions have been held in the 3 big towns: Tel-Aviv, Haifa and Jerusalem (in this chronological order) and were maintained by local philatelic groups, though greatly assisted by the Israel Philatelic Association and by the Philatelic Services of the Post Office.

However, there is little doubt that all philatelic events to date have been a kind of general rehearsal for Tabil — The International Stamp Exhibition, to be held this month in Tel-Aviv, which will constitute a philatelic event of the utmost importance, the success of which will, no doubt, be a great credit to our young State.

Therefore, every philatelist in this country is called upon to contribute towards the success of the Tabil Exhibition.

S. FINKELMAN

DR. MOSHE HESKY, MEMBER OF THE TABIL JURY

In our first issue we published a list of the members of the International Jury for TABIL and we also mentioned the names of the Israeli members. It has now been brought to our notice that Dr. Moshe Hesky has agreed to become a jury member for TABIL. Dr. Hesky serves as technical adviser for the Philatelic Services of the Post Office and is responsible for the printing of Israel stamps.

Dr. Hesky took an active part in Israel philatelics already before the establishment of the State and Postal Services, and, at the time, was editor of the philatelic newspaper which appears in Tel-Aviv under the name of "THE HEBREW PHILATELIST".

ISRAEL ASSOCIATION FOR THEMATIC PHILATELY ESTABLISHED

As in other countries, in Israel, too, philately is divided into two schools: one is the classical way of collecting stamps according to countries, and research of these stamps, while the other is the thematic way, i.e. collecting according to themes.

It has now been brought to our attention that an association of thematic collectors has been established in Haifa, which is affiliated to "FIFCO" — the International Federation for Constructive Philately.

The initiator of the above Association is Mr. M. Baumgard of Haifa, who is the standing representative for FIFCO in Israel. The aim of this Association is to organise the Israel thematic collectors. Collectors who wish to join this Association, will please write to P.O.B. 1974, Haifa.

"מכונה היסטורית" **תדפיס גלויות ב"תביל"**

כ־30 משרדי-דואר של מדינות תבל שונות יציגו את מוצגיהם ב"תביל" — תערוכת-הבולים הבינלאומית שתיערך החודש בתל-אביב. גם דואר ישראל יציג הפעם את בולי ישראל, ותצוגה זו תעלה על כל קודמותיה הן בארץ (בתערוכות-הבולים הלאומיות, כגון "תבול", "תבא" ו"תביס"), והן בחו"ל.

בולי ישראל יוצגו הפעם בפני קהל-המבקרים לפי סדר כרונולוגי, ואת המסמך "שבתוצגת דואר-ישראל תהווה מכונת-דפוס פרימיטיבית — המכונה מדפוס "הארץ", שבה הודפסו במאי 1948 בולי "דואר עברי", בוליה הראשונים של מדינת-ישראל.

לפי דברי מר משה כהן — מנהל השרות הבולאי, תדגים המכונה בתערוכת "תביל" את יכולתה ותדפיס במקום גלויות-דואר, שתמכרנה לקהל המבקרים.

הוקם איגוד חובבי

בולאות-תימאטית בישראל

זה לא כבר נמסר לידיעתנו, שבחיפה נוסד איגוד חובבי בולאות-תימאטית, שהינו מסונף להתאחדות הבינלאומית של הבולאות הקונסטרוקטיבית "פיפקו". האיגוד הנ"ל נוסד ביזמתו של מר מ. באומ-גרט (מחיפה), נציגה הקבוע של "פיפקו" בישראל, ומטרתו של האיגוד, לאגד את כל הבולאים הישראליים המאספים בולים לפי נושאים.

"ישראלי סטמפס"

תל-אביב ת.ד. 11279

שרות מיוחד

להספקת הוצאות בולים חדשות

מחוץ - לארץ

תוכניה (פרוספקט) תשלח חנם לכל דורש.

חותמות דואר חדשות

SPECIAL CANCELLATIONS AND NEW
POSTMARKS, POST OPENINGS

AUGUST — 1957 — אוגוסט

ראשון לציון — RISHON LEZIYON
12.8.1957

טירת צבי — TIRAT ZEVI
4.8.1957

אביחיל — AVIHAYIL
14.8.1957

י"ם, ת"א, חיפה — J'em, T.A., HAIFA
21.8.1957

חיפה — HAIFA
19.8.1957
22.8.1957

עפולה — AFULA
8.8.1957
4.8.1957

ראשון לציון — RISHON LEZIYON
27.8.1957
נצרת — NAZARETH
4.8.1957

הבולאות בעולם

* פולניה: סדרת

בולים חדשה עומדת להופיע בקרוב בפולין. הבולים יתארו מיני דגים הנמצאים עדיין במימי פולין.

הבולים נועדים לשמש תעמולה להגברת השימוש בדגים ע"י האוכלוסיה הפולנית.

* ברה"מ: בול זכרון בערך נקוב 40 קופ' הוציא

לא מכבר הדואר הסובייטי במלאת 120 שנה להולדתו של הקומפוזיטור הרוסי הנודע, מ. א. בלאקירב (1836—1910).

הקומפוזיטור מ. א. בלאקירב יסד את בית הספר ל"רוסים הצעירים", וכן חיבר את המנגינה למחזה הנודע של שקספיר "המלך ליר".

הבול החדש שמתאר את דיוקנו של הקומפוזיטור ושצבעו אפור-כחול, הופיע בגליונות בני 25 בול כ"א.

* בולגריה: הדואר הבולגרי הקדיש לא מכבר בול

זכרון לאחים "ציריל ומטודיוס", אשר המציאו בזמן גם את ה"א"ב הסלאבי.

הבול שהופיע בערך נקוב 44 סטוט' הודפס בצבעים ירוק-כחול וצהוב-בהיר, בבית הדפוס הממשלתי על שם ג. דימיטרוב שבסופיה ומראה את האחים "ציריל ומטודיוס" כשבניהם לוח, שעליו אותיות סלאביות.

כן הופיע בבולגריה בול-דואר-אחור חדש בערך 80 סטוט', במלאת 10 שנים ליסודה של חברת התעופה הבולגרית TABSO.

* רומניה: סדרה בת 4 בול-דואר הופיעה לא

מכבר ברומניה לכבוד הקונגרס הלאומי למדעי הרפואה, שהתקיים לא-מכבר בבוקרשט, בירת רומניה. הבולים שהופיעו בערכים 20 ב', 35 ב', 55 ב',

* צ'כוסלובקיה: סדרה בת שני בול-דואר הופיע

עה לא-מכבר לכבוד תערוכת-בולים שאורגנה עלידי

אספנים בעיר פרדוביץ.

הבולים מתארים אספן צעיר האוחז את דגל הבולאות וחצוצרת-דואר, וכן נערה בולאית המשחררת מידיה יונת-דואר הנושאת מכתב.

הבולים הם בגודל 30x49 מ"מ והודפסו בגליונות בני 25 בול כ"א.

הדואר הצ'כי הוציא לא מכבר סדרת-בולים נוספת, אף היא בת 2 בולים, המתארת פני אשה סובלת, ושושנה כחור-זרבל. הבולים הופיעו במלאת 15 שנה להשמדת תושבי הכפר לידיצה על-ידי הנאצים במלחמת-העולם השנייה (1942—1957).

1,75 ל"א, מתארים אנשי-מדע בשטחי הרפואה הרומנית.

הדואר האוסטרי שואב השראתו מבולי ישראל

הדואר האוסטרי הוציא לא מכבר בול-זכרון לכבוד יובל 50 שנות שימוש במכונות לשם העברת צרורות דואר באוסטריה.

ציור הבול, שבוצע על-ידי הפרופ' האנס רנצ'וני, מתאר שני טיפוסים מכונות: האחד מדגם חדיש ביותר — המאפיין את שיטות העברת הדואר כיום; ואילו השני מתאר דגם של מכונת, שהיתה בשימוש לפני 50 שנה.

לבולאים הישראליים יזכיר בול זה את בולי "ת"ב"ש", שהופיעו לכבוד תערוכת הבולים הארצית אשר נתקיימה בירושלים בשנת 1954, והמתארים "דליינס" שהוביל בזמנו צרורות דואר, וכן מכונת-דואר חדישה.

אין ספק, שצייר הבול האוסטרי שאב את השראתו מן הבולים שצוירו ע"י מר וואליש לכבוד תערוכת ת"ב"ש.

בבורסת הבולים

הדפסת שורות שובלים במקום גליונות, ולעובדה שעדיין לא נעשה דבר כדי להוכיח את ההיפך.

כמויות הבולים — סוד כמוס

הנהלת הדואר בישראל אינה מפרסמת בפומבי את כמויות הבולים שהודפסו, אך בכל זאת יודע הציבור (ובפרט אלה שמתעניינים בכך), מה הן הכמויות. במקרים רבים אפשר גם להרגיש בשוק את העודפים שקיימים בהוצאות מסוימות, וכך למשל מורגש עתה העודף העצום שקיים בבולי "בצלאל" ו"עצמאות 9". ברם, אין הדואר מסתפק בזה, וכבר ידוע שכמויות בולי "מועדים תשי"ח" ו"תביל" עולות על אלה של "בצלאל" ו"עצמאות 9", ויש רק להצטער שהדואר אינו עושה דבר לשם בלימת אינפלצצית הבולים. כי דבר זה עלול להזיק לשם הטוב אשר רכש לעצמו הבול הישראלי.

אם נרצה לסכם את המדיניות של השרות-הבולאי לגבי הוצאות בולים וכמויותיהם, ואם נבקש לחלק את הבולים ושנות הופעותיהם בהתאם לכך, נקבל את התמונה הבאה, המתחלקת

בחדש אוגוסט הורגשה, אומנם, ארגעה כל-לית בשוק הבולים הישראלי והמחירים התייצבו במידת-מה, אם כי נשארו עדיין נמוכים יחסית לאלה שפקדו את השוק המקומי לפני כשלושה חודשים, וירד אף המחזור בעיסקות.

נראה לנו, ש"עונת המלפפונים" שפקדה את הבירסה יחד עם המכירה המחודשת של בולי "בצלאל" ו"עצמאות 9" בשורות הבולאי (חודשיים אחרי "יום ההופעה"), הם הם אשר גרמו להתפוצצותה של "פסיכוזת הבולאות" שתקפה לאחרונה את רוב האזרחים במדינת ישראל.

פחתה ההתעניינות בבולינו

עתה ברור, שלא היה כל יסוד לאותם המחירים ה"מפופלים" לבולי ישראל בחדשים פברואר — אפריל, ורבים אף חוו מראש שהתפוצצות עלולה לבוא. מאידך גיסא, אין כל מקום לאכזבה, ואם נקח כדוגמה את מחירי בולינו בחדש אוגוסט אשתקד ונשווה אותם לאלה שבאוגוסט ש.ז. (מחירי השפל, כביכול), ניווכח שבכל זאת

ג'וב" מעניין ל... בולאים וחוקרי תולדות הדואר

גלויית-דואר שתצלומה מתפרסם להלן, נושאת היתמ-דואר מיום 11.5.1896 והדפס-רכב (על הבול בצבע אדום —

Courier Postal Jerusalem Jaffa.

בולאים ו/או חוקרי תולדות הדואר בארץ-ישראל, אשר ידועים להם פרטים נוספים על הדואר התורכי מהתקופה הנ"ל, הקשורה בגלויית-דואר כנ"ל, מתבקשים לפנות למערכת "בולים", או למנהלי מכירות-בולים-פומביות קארו את פינקלמן — תל-אביב, רח' אלנבי 76.

לשלוש תקופות:

- עד שנת 1953 — בולים שערכם יציב והודפסו בכמויות קטנות (יחסית);
- עד שנת 1956 (ועד בכלל) — בולים שהודפסו אומנם בכמויות ניכרות, אך לא מוגזמות;
- החל משנת 1957 (אחרי-הופעת בול הבטחון) התחילו להדפיס בולים בכמויות מוגזמות, העלולות לגרום לאינפלצציה. ואשר להופעות החדשות, קרוב לוודאי שלא יתקבלו תורים ביום הופעת הבולים החדשים ליד אשנבי הדואר, כי גם הסוחרים ישמחו להפטר מהבולים החדשים שהזמינו, ועל כן יסתפקו ברווחים מינימליים, נוסף לערכם הנקוב של הבולים.

חלת התיקרות במחירי בולינו ב-200% (לערך), והעליה במחירים מורגשת גם בחו"ל. על כך קוראים אנו במחירונים לבולי ישראל שהגיעו אלינו מארה"ב, ושהוצאו על ידי י. בינדר, ו-מ. ווסרמן. המחירים הסיטונאיים שבמחירונים שווים למחירים הקמעוניים שבבורסת-הבולים המקומית.

בכל-זאת קיימת ההרגשה, שפחתה לאחרונה ההתעניינות בבולינו, ו"משקיעים" רבים אף איבדו את אמונם בבולי ישראל. לדעתנו, יש להאשים בכך, בראש וראשונה, את המדיניות הבלתי נבונה של השרות-הבולאי, אשר הגדיל (עד מאד) את המהדורות האחרונות של בולי ישראל. אין ספק, כי השפעה רבה נודעת גם להאשמות שהוטחו בפני השרות-הבולאי על

השימוש בבולים לתעמולה פוליטית

בינתיים ממשיכה מצרים בהוצאת בולי תעמולה, וזה לא כבר נודע על הופעת סדרה חדשה, אשר כוללת 5 בולים המתארים תקופות כיבוש ופלישה למצרים, שנסתיימו במפלי חב של ה"תוקפנים". הדואר המצרי מכנה את סדרת הבולים החדשה ב"שם: "מצרים — קברם של תוקפנים".

שיטת תעמולה באמצעות בולים פיתח הדואר המצרי על ידי התאמת ערך נקוב נמוך לבוליו. רוב הבולים המצריים החדשים, שהחלו לשמש למטרות תעמולה, הופיעו ב"ערך נקוב 10 מיל — כולל את סדרת הבולים החדשה, שכל חמשת בוליה הופיעו בערך נקוב זה. באופן כזה מאפשר הדואר המצרי את

בול תעמולה מצרי הופיע לרגל הלאמת תעלת סואץ הפצתם המקסימלית של הבולים, ש"רכישתם נוחה לכל.

לכבוד הכינוס הבינלאומי שנערך באוטאבה הוציא הדואר הקנדי סדרה בת שני בולידואר. הבולים שהופיעו בערך נקוב שונה, מתארים את חצו צרת הדואר (סמל הדואר) ובתוכה מפת כדור-הארץ.

ארצות, במקום שוברי-התשובה הבינלאומיים הנהוגים כיום, ולפי ה"הצעה שהוגשה, צריך בול מסוג זה לשמש רק לשליחת מכתב תשובה למדינה המוציאה אותו. אין גם ספק, שהוצאת בול מעין זה תוסיף ענף חדש לבולאות, ורבים יבקשו להשיג בוליתשובה בינלאומיים מ"מדינות שונות ורבות ככל האפשר.

מצרים — "הקרבן" הראשון

אשר לאיסור שיוטל על השימוש בבולים לצורכי תעמולה פוליטית, סבורים שנציגו ביו.פיו. יהיה בין הראשונים שיתמך בהצעה זו, ואם תהיה מדינה שבה תפגע ההצעה ה"חדשה, הרי תהיה זאת מצרים, שלא ידעה גבול בניצול בוליה לצורך תעמולה פוליטית.

במשך תקופה קצרה בלבד — מאז "מבצע-סיני" ועד היום, הקדיש הדואר המצרי לפחות חמשה בולים לתעמולה פוליטית, הקשורה בנושא זה (תעלת-סואץ); ואם ננסה לפרט, נמצא שכול אחד הופיע לכבוד הלאמת התעלה, השני הופיע לכבוד פתיחתה מחדש אחרי מבצע "קדש", שני בולים הופיעו לכבוד הקרבות וה"נצחונות" המצריים בפורט-סעיד (אחד עם הדפס-רכב), ובול נוסף הוצא לכבוד שובם של המצרים לרצועת-עזה.

היו אף מדינות שגהגו לעשות דין לעצמן ביחס לבולים אלה, וצרי פת, למשל, החרימה את בוליה-תעמולה המצריים. הדואר הצרפתי נתג להתחזיר למצרים את כל המכתבים שבוויילו בבולי "פורט סעיד"; בטענה שכולים אלה נושאים אופי תעמולתי מובהק, המכוון אף נגד צרפת.

יתכן, כי אילו פנתה מצרים ל"י.פיו. היו מאלצים את צרפת לקבל את מכתביה של מצרים. ברם, עתה, כשניצול בולים לתעמולה פוליטית מתנגד לעקרונות האיגוד הבינלאומי, ישנם כל הסיכויים ש"ההצעה לבטל נהג זה תתקבל.

נציגי הדואר של רוב מדינות חברות ביו.פיו. — איגוד הדואר הבינלאומי, נתכנסו לא מכבר בעיר אוטאבה שבקנדה, כדי לדון בבעיות הדואר המתעוררות מדי פעם בפעם בארצות השונות.

אין זה הכינוס הראשון של ה-

בול גרמני עם "ערך מוסף" נושא כתובת תעמולתית

איגוד הבינלאומי בעל החשיבות הרבה, אשר נוסד עוד במאה שעברה על ידי היינריך פון סטיפאן — פקיד בכיר בהנהלת הדואר של איחוד מדינות הצפון-גרמניות (שמלפני ייסוד הקיסרות הגרמנית).

באוקטובר 1874 נתכנסו בעיר ברן שבשוויצריה נציגיהן של 21 מדינות (כל מדינות אירופה, ארה"ב ומצרים), כדי לדון ולהציע כיצד לשפר את היחסים הבינלאומיים בשדה הדואר. מאז הוחלט להקים איגוד בינלאומי זה מתכנסים נציגי הדואר שבי.פיו. בכל מספר שנים, ודנים כבעיות הדואר האקטואליות.

בוליתשובה — במקום שוכרים?

גם הפעם הועלו לדיון מספר בעיות חשובות, אך מסאת קוצר ה"יריעה נזכיר רק שתיים — החשובות שביניהן. כוונתנו להנהגת בוליתשור בה בינלאומי והטלת איסור על השימוש בבולי דואר כמכשירי תעמולה פוליטיים.

בול התשובה הבינלאומי, אם אומץ גם יוצא כזה, יונהג ברוב ה-

הדואר בצפון-קוריאה

1952-1957

רמה מקצועית ושיטות מלפני עשרות בשנים

— מאת ש. שליט —

(בערים הגדולות), על ידי פקידים המוכרים בולידאר, הניקוב נעשה בעזרת עיגול-מתכת שסביבו גלגל שנינים המורכב על ידי-עץ. הפקיד מעביר את העיגול המסתובב לאורך סרגל-מתכת בין שורות הבולים, וכך הוא תולש את הבולים הנחוצים לו למכירה, כשהם מנוקבים בצורה פרי מיטבית ביותר. אספנים ישמחו, ללא ספק, על כך שאין צורך להקפיד על שינון מושלם בבולים, אך ברור גם שניקוב "ביתי" זה מקלקל לח' לוטין את צורתו החיצונית של ה' בול הצפון-קוריאני.

סניפים ומשרדי-הדואר הקוריאניים הפזורים בכל רחבי המדינה, ולא רק בערים הגדולות, שוכנים בבתי-חמור פרימיטיביים ואפילו בישובים המרוחקים ביותר שבהרי צ' קוריא.

את הדור הצ' קוריאני ניתן להכיר בקלות, ואפשר לפגשו בצהרי היום כשהוא מטפס לראשי הרים על שבי לים מתפתלים. זוהי דמות טיפוסית של קוריאני בעל גוף צנום וכחוש, הנושא שק מלא צורות-דואר, ול' ראשו כובע-קש רחב-שוליים.

עד לראשית ינואר 1956 קיים ה' דואר הצפון-קוריאני קשרי דואר רק עם סין, מונגוליה, ברה"מ ויתר אר' צות "הדמוקרטיה העממית", אך מאז נתקבלה קוריא-הצפונית כחברה

הננו פותחים בזה מדור חדש בעתוננו, אשר בו נפרסם מאמרים על סדרי הדואר והבולאות בארצות השונות — פרי מחקרו המקיף והיסודי של עורכנו הפילאטלי, מר ש. שליט. את הסידרה פותח המאמר על צפון-קוריאה, הידועה אך מעט בעולם הבולאי, והוא מגלה עובדות מאלפות, אשר ללא ספק יפתיעו קוראים רבים, ויחד עם זאת יעשירו את ידיעותיהם הבולאיות.

המאמר הבא במדור זה — מחקר על הדואר הסיני.

בכל בתי-הדואר שברחבי קוריאה הצפונית, גם אחרי יום הופעתם.

קעריות עם דבק — במקום שכבות-דבק

על רוב בולי קוריאה-הצפונית אין למצוא שכבת דבק, ויפליא הדבר כי לשם הדבקתם על גבי המעטפות אפשר למצוא קעריות קטנות ליד כל

התפתחות של הדואר הצפון-קוריאי עשויה לעניין לא בלבד בולאים, כי אם גם כל מי שמתעניין בהתפתחותה של אותה מדינה אשר התחילה כמעט מחדש את חייה ב' שנים הראשונות שלאחר מלחמת קוריאה (1952—1957).

רבים יתלאו, ללא ספק עליכם, שהדואר הקוריאני לא הוציא עדיין סדרות בולים ספקולטיביות (ספס' ריות), ואף לא ניסה לנצל את בוליו כמקור להכנסת מטבע-חזון לאור צר המדינה הענייה.

בוליה של קוריאה הצפונית מודפ' סים באופן פרימיטיבי מאד, על נייר שאינו מצטיין בטיבו, ורמת ביצועם הגרפי היא כמו זו של בולי מדינות אירופיות מלפני עשרות בשנים.

הדואר הצפון-קוריאני אינו מנצל מאורעות מיוחדים לשם הוצאת סדרות-בולים חדשות, והסדרות המעטות (יחסית) שהופיעו עד היום, כל' לו רק בולים שערכם הנקוב התאים כדיוק לדרישות הפוסטאליות (למט' רו תבילו). את כל הבולים שהופיעו עד היום אפשר היה להשיג בנקל

בולים שייעודם שונה

בולי "תביל" ("תביש") של מ. קרולי הפכו לבולי "מועדים-לשמחה תשי"ח"

משולשים, שצוירו על ידי מר אראל, ושכנושא משמש להם הפסיפס של רצפת בית הכנסת העתיק בבית אלפא.

התצלום המובא כאן מעיד כי הגב' מרים קרולי הגישה את סדרת הציורים המתארים חותמים עתיקים כנושא לבולי "תביל" — תערוכת בולים הבינלאומית שנקראה תחילה "תביש" (כפי שנראה בבול), ורק לאחר שהוחלט לקבל את הצעתו של הצייר אראל לבולי "תביל", נתקבלו ציוריה של מרים קרולי כנושא לבולי "מועדים לשמחה תשי"ח".

מהצילום נראה לנו, שבהצעתה המקורית של מ. קרולי היו בולי "מועדים לשמחה תשי"ח" צריכים להיות מרובעים ולא מלבניים, כפי שהם כיום.

הצעתה של הגב' קרולי

בעוד ימים מ"ספר יופיעו ב"לי "מועדים לשמחה תשי"ח", אשר צוירו על ידי הגב' מרים קרולי ושכנושא להם משמשים חותמים עתיקים — לקראת "תביל" חופיע צמדית זכרון המורכבת מארבעה בולים

הדואר בצפון-קוריה / סוף

בקוריה בדיו שחורה. לעומת זאת משתמש הדואר הצבאי בחותמת-דור או מיוחדת (במקום בולים), בצבע לילך. לחותמות זכרון או תעמולה, שהינן מעטות ביותר בקוריה-הצפון, משתמש הדואר בדיו אדומה או כחולה-בהירה. חותמות דואר-אחר מוטבעות ליד הבולים ואף הן בדיו שחורה.

שתי חותמות נפוצות

כפי שצוין לעיל, אין צפון-קוריה אה מרבה בהוצאות חותמות-תעמולה או חותמות-זכרון, אך שתי החותמות המתפרסמות להלן הינן מהנפוצות ביותר בקוריה. בעוד שאחת מהן הופיעה ב-15 בדצמבר 1954 (בקוטר 44 מ"מ) לכבוד תוכנית "שלוש השנים", שהחלה מיד אחרי סיום הקרבות, הופיעה החותמת ה-2 שניה ב-10 באוגוסט 1955, במלאת 10 שנים לעצמאותה של קוריה ה-2 צפונית, ולכבוד גילוי מצבת-הזכרון שתי החותמות הנ"ל הונקסו לשימוש ברוב בתי-הדואר שבקוריה-הצפונית. מחתימיהן השתמשו, כמ"קיבל, בצבע-דיו כחול ואדום, והסקי דים חוייבו להטביע על כל המכתבים ליד הבולים הקוריאנים — ב"שעת ביטולם.

אות ליד אות בצורה אופקית. מעניין לציין, שעל תעודות מ"שלתיות רשמיות או הציר-שמיות, וכן על שטרות או קבלות, נוהגים עדיין להשתמש בכתב סיני, במק"ביל לכתב הקוריאני.

הדואר הקוריאני משתמש בחותמת-דואר באותיות קוריאניות, ורק בתי-דואר מרכזיים שבקרים הגדולות

הסבר לחותמות

1, 3: חותמות תעמולה

2: חותמת שבשימוש משרדי הממשלה

4, 5: חותמות נדירות בכתב לועזי

6, 7: חותמות-דואר רגילות

שיום לב לסדר החפוך שבתאריך

משמשים בחותמות-דואר בכתב לא-סיני. כמעט כל החותמות היו עגוריות, בקוטר של 25—24 מ"מ, וב"מרכזן מופיע תאריך הביטול בסדר ספרות הפוך, כגון 17—2—57, שפ"רושו 17 בפברואר 1957. אין למצוא חותמת-דואר קוריאנית הנושאת את שעת הביטול.

לחותמות-דואר רגילות משתמשים

בין, פ. יו. (איגוד הדואר הבינלאומי), היא מקיימת קשרי דואר תקינים עם ארצות התבל השונות. בכל סניפי-הדואר בקוריה נמכרים בולים, גלויות וכן מעטפות מברילות. בעוד שהבולים דומים בגדלם ובצורתם לבולים המופיעים בכל מדינות העולם, שונות הגלויות והמעטפות המבוללות בצורתן מאלו שכמדינות אחרות, והן מוארכות ב"מקצת; כי במקום לרשום את הכתובת לרוחב המעטפה, נכתב הכתב הקוריאני לאורכה: המלים והארות נכתבות זו מתחת לזו.

כתב מסוכך — "מלמעלה למטה"

הכתב הקוריאני הומצא עוד ב"מהצית הראשונה של המאה ה-15, והוא שונה לחלוטין מהכתב הסיני (אם כי הוא דומה לו מאד בצורתו התיצונית), והרבה יותר קל ללמוד אותו ולקוראו. בעוד שבכתב הסיני מתארת כל יחידה (כל ציור נפרד) מילה שלמה או לפחות הברה, מתארת כל יחידה שבכתב הקוריאני אות בודדת, שבצירופן נוצרת הברה, ואח"כ מילה. הכתב הקוריאני — כפי שהוסבר לעיל, נכתב מלמעלה למטה, אך ישנה גם אפשרות להציב

תערוכת הבולים הבינלאומית בישראל

מאת ד"ר מ. אופיר

מחבר המאמר הנכבד, אשר לזכותו יש לזקוף את ההישג של קיום תערוכת-הבולים הבינלאומית השנה בישראל, מספר במאמרו על המאבק הדרמטי שהתנהל בהלסינקי, בקונגרס פ.י.פ. 1956, ערב נפילת ההכרעה על קיום התערוכה בישראל. ד"ר משה אופיר, שהינו יו"ר התאחדות אגודות הבולאים בישראל, משמש גם כנציגה הקבוע של ההתאחדות הישראלית לבולאות בפ.י.פ.

הכל, כדי לשבור את התנגדות היו"ר ושל אלה המחזיקים בדעתו, ולא לאכזב את שולחי שכונו אישי

בבואי להלסינקי התחלתי מיד "למשש את הדופק" אצל כל הצירים, מיועדי מהקונגרסים הקודמים וגם אצל הצירים שבאו לקונגרס לראשונה. ראיתי שהמצב אינו חמור כל-כך.

באיריכ ארצות הדימוקרטיות העממיות (פור לניה, יוגוסלביה, הונגריה וצ'כוסלובקיה) לא נבהלו מההוצאות הגבוהות (כי על חשבון ממ שלותיהם הם נוסעים) וכן לא מיתר הפח-דיס, והסכימו להצביע בעד ישראל. הבטיחו לי את הצבעתם החיובית ידידי האישיים (ב"כ ספרד, נורבגיה ועוד). הסכים להצביע בעדנו גם ב"כ ארצות-הברית (יהודי).

לגבי יתר הצירים נקטתי אמצעים שונים: בשיחות פרטיות עם כל אחד לחוד הזמתי את ידיעות העתונות העולמית על הסכנות, הבטחתי לכל אחד מה שקסם לו: לאחד — מועדוני לילה; לשני — ביקורים באוניברסיטה ובמכון וייצמן; לשלישי — ביקורים במקומות הקדושים, וכיו"ב. חילקתי לכולם חומר תעמולתי אשר הועמד לרשותי ע"י צירות ישראל בפינלנד — מפות גיאוגרפיות, חוברות, תמונות וכו'.

המתחרה: גרמניה המערבית

הנה באה הישיבה, בה צריך היה לקבל החלטה. נוסף על כל ההסתייגויות שנשמעו עד אז — נפל דבר חדש, שעלול היה לסכן את ההחלטה לטובתנו עוד יותר: גרמניה המערבית מציעה לארגן את הקונגרס בדיסלדורף — במרכז אירופה (ז"א במינימום של הוצאות).

נטלתי את רשות-הדיבור ובנסיון לשכנע את המאזינים ניסחתי ברטט את הצעת ההתאחדות הישראלית. הדגשתי שמימון התערוכה ייעשה לא ע"י הוספה לערך הבולים אשר יוצאו במי-
(המשך בעמוד 18)

כאשר בקונגרס F.I.P. שהתקיים בשנת 1955 בשטוקהולם גרשם זמנית שמה של ישראל כמ-ארגנת בכוח של תערוכה בינלאומית בשנת 1957, — התחילה התאחדותנו בפעולה מעשית כדי לבצע את המשימה ההיסטורית הגדולה — בפעם הראשונה לא רק במדינתנו הצעירה, כי אם בכל המרחב התיכון ואזור היס-התיכון.

פעולה מעשית — פירוש הדבר המצאת התקציב. ברור היה לנו, שבאמצעים פרטיים לא נוכל לארגן את התערוכה, ורק מימונה ע"י הממשלה (כפי שנהוג במדינות רבות) תוכל להו-ציאה מן הכוח אל הפועל.

פנינו לכן לממשלה (באמצעות משרד הדואר) והתקציב אושר לנו. כמורכן נתקבלה החלטה ליפות את כוחו של ציר התאחדותנו בקונגרס F.I.P. של שנת 1956 (בהלסינקי), לדרוש מאת הקונגרס את האישור הסופי של התערוכה הבינלאומית והקונגרס השנתי ב-1957 — בישראל.

אווירה פסימית

מצויד בהחלטה זאת ובאישור התקציב, יצאתי להלסינקי. הואיל ולפני הנסיעה, מתוך חליפת מכתבים עם יו"ר F.I.P. הוברר לי שהאישור הסופי לתערוכה בישראל אינו דבר מובן מאליה, — מצאתי לנכון להפגש עוד לפני הקונגרס עם יו"ר F.I.P. והנה — חששותי נתאמתו. לדא-בוגי, יו"ר F.I.P. מר ברתלו, אמר לי בפה מלא, שהוא עצמו נגד זה וכוונתו היא גם דעתם של צירים רבים: ישראל מרוחקת ממרכז אירופה, הוצאות הנסיעה לשם גבוהות מאד, מצב הבטחון באזור מעורר דאגות, ולפיכך יימנעו הרבה מציגים אפשריים משליחת אוספיהם, האק-לים הסובטרופי של ארצנו מסכן את הבולים, וכו' וכו'.

אחרי שיחה זאת יצאתי להלסינקי במצב-רוח מדוכא, אולם לא מיואש. החלטתי לעשות את

מרים קרולי

ציירת בולים היחידה בישראל

הנמוך ביותר (50 פר'), הינו הבול המוצלח ביותר שצויר על ידיה עד היום, אם כי רבים סבורים שבסידרת בולי הספנות (שטרם הופיעה) הדגימה הציירת רמה מקצועית גבוהה, ומספר עתונאים בולאיים בישראל אף ציינו, שבעקבותיהם הוציאו הדואר ההולנדי והדואר הגרמני סידרות בולי אוניות, הדומות דמיון מפליא לבולי הספנות של מרים קרולי (ואולי אף מתקנים אותם!).

עושה גם "עבודה שחורה"

שלא כגראפיקאים האחרים, אין לגב' קרולי "סטודיו" לגראפיקה, שבו מעסיקים הציירים עוזרים (כנהוג ברוב מדינות תבל). יוצא איפוא, שהציירת קרולי מבצעת בעצמה ובכוח ידיה את כל העבודות הקשורות בציור בוליה, לרבות ביצוע עבודות-הגמר בבול, כגון הוספת הערך (ישנם ציירים-מומחים לציור ספרות) ושם המדינה — לציירים פחותי יכולת, העוסקים רק בעבודה זו, המכונה "עבודה שחורה".

ציור בול-ידואר מהווה את עיסוקה החביב ביותר של הגב' קרולי, אך אין זה עיסוקה היחיד בשטח הציור. נוסף על ציור בולים מצוירת מ. קרולי עבודות גראפיות נאות כגון כרזות (פלאקטים), סמלים מסחריים לעיריות, מוסדות וחברות מסחריות, ציורי לוחאי לספרי ילדים וציורי מעטפות לספרים.

מפאת קוצר היריעה שלא תספיק כדי להקיף את כל עבודותיה, נזכיר רק את הכרזה המוצלחת שתופיע לכבוד חג העשור למדינת ישראל, ומבין סמליה המוצלחים נזכיר רק את סמלה של עיריית עכו וסמל נמל חיפה, שצוירו על ידיה.

ולבסוף נציין, שנוסף על עבודות הציור מוטלים על הגב' קרולי תפקידים נוספים, אלה הם תפקידים המוטלים על רוב הנשים בישראל. הגב' קרולי נשואה למהנדס מטלורגיה והנה, אם לילדה בת 6, משום כך היא קבלה על עצמה גם תפקיד של עקרת בית ואף מצליחה בו לא פחות מאשר בעבודות הציור, אם כי דבר זה מענין פחות את בולאי ישראל.

ציירים מעטים בלבד עוסקים בישראל בציור בולי-דואר. גורמת לכך הסיבה, שלא כל צייר או גראפיקאי, המסוגל לצייר כרזה או תמונת נוף, מסוגל גם לצייר בולי-דואר. ברם, אם מעטים הם ציירי בולים בישראל, הרי ציירות בולים מעטות הן בכלל בעולם; והגב' מרים קרולי, שהינה האשה היחידה המצוירת בולים בישראל, נמנית עם ציירות-הבולים המעטות בעולם כולו.

מרים קרולי נולדה בוינה שבאוסטריה, ובשנת 1939 עלתה לארץ-ישראל. רק כאן התחילה ללמוד את אמנות הציור אצל הצייר מר מיזלמן (אף הוא יליד ווינה), אם כי כשרונות הציור נתגלו אצלה עוד בגיל בית-הספר העממי — בכיתות הנמוכות.

כשלוש שנים למדה הגב' קרולי ציור נוף, טבע ופיסול, עד שבשנה הרביעית ללימודיה יעץ לה מורה, מר מיזלמן, להתמסר ללימוד גראפיקה שימושית, אף כי הציירת קרולי סלדה ממקצוע זה.

השראה מן התנ"ך

מאז החלה לעסוק בציור שאבה תמיד את השראתה ממקורות עבריים עתיקים (בעיקר מן התנ"ך), ושאפה לתת לציורים ביטוי ישראלי מיוחד במינו. אפשר לומר, כי אומנם הצליחה בכך, ולרוב בוליה סגנון מיוחד במינו, הנושא אופי ישראלי מובהק.

על ציור בולי ישראל חשבה רק אחר קום המדינה ובשנת 1953 כבר הגישה מרים קרולי הצעתה לבולים, אשר כנושא שימש להם "קיבוץ הגלויות". בסידרת בולים זו ניסתה האמנית להבליט את תלבושותיהם הרב-גוניות של העולים ממדינות-תבל השונות. סידרת-בולים זו לא נתקבלה, אך הגב' קרולי לא אמרה נואש ושוב השתתפה במכרז לציור בול-הרצל; ואולם גם בו לא זכתה.

המכרז הראשון בו זכתה הגב' קרולי היה סידרת בולי "עליית הנוער" (6 בולים) שהופיעו ב-10.5.1955, ומאז ממשיכה הציירת להגיש לאספנים הישראליים בול-ידואר נאים.

עד היום ציירה הגב' מ. קרולי כ-20 בולים:

- "עליית הנוער" — 6 בולים;
- מועדים-לשמחה תש"ז — 4 בולים;
- מועדים-לשמחה תש"ח — 3 בולים;
- מועדים-לשמחה תש"ח — 3 בולים;
- סידרת הספנות (טרם הופיעו) — 4 בולים.

לדעתה, בול מועדים-לשמחה תש"ח — בעל הערך

יהודים על בולים

א. מיצ'ניקוב
(1845—1916)

איליה (אליאש) מיצ'ניקוב נולד בחארקוב שב-רוסיה לאביו הרוסי ולאמו היהודיה בשנת 1845. את השכלתו התיכונית רכש איליה בעיר הולדתו חארקוב ולאחר-מכן יצא להשתלמות בארצות אירופה המרכזית. בסיימו את לימודיו חזר א. מיצ'ניקוב לארץ מולדתו (רוסיה) ונתמנה כמרצה לאנטומיה וזואולוגיה באוניברסיטאות של מוסקוה, אודיסה ופטרבורג.

כעבור שנים מספר עוזב מיצ'ניקוב שוב את רוסיה ויוצא לאיטליה הדרומית. בהגיעו לסיציליה בוחר לו מיצ'ניקוב במקצוע חדש, והחל להתמסר לבקטריולוגיה (חקר החיידקים), בה ממשיך הוא עד סוף ימיו.

בשנת 1885 עוזב מיצ'ניקוב את איטליה ועבר לצרפת, שם קושר הוא קשרי ידידות עם אנשי-מדע ידועים, כגון פאסטר ואמיל רוקס, שאי-

תם הוא משתף פעולה בעבודות-מחקר בקטריולוגיות רבות.

ממציא תרופה נגד מחלה ממארת

תוך שיתוף פעולה עם הבקטריולוג הצרפתי הנודע — אמיל רוקס, מצליח א. מיצ'ניקוב למצוא תרופה למחלת-מין מדבקת ("Syphilis"), וזאת לאחר שהגיעו למסקנה, כי אצל הקופים (שימפנסים) עוברת אותה המחלה אותם התהליכים וההתפתחויות, כמו גם אצל בני-האדם.

בשנת 1903 — בעקבות המצאת הניסוי נגד מחלת-מין מדבקת זו — מתפרסם שם של שני הבקטריולוגים — היהודי-הרוסי והצרפתי — בכל רחבי תבל, והם זוכים בתואר "מצילי האנושות".

מיצ'ניקוב אינו מסתפק בהמצאה אחת, והוא ממשיך במחקריו הבקטריולוגיים גם במחציתו של פאסטר. בשנת 1908 זוכה מיצ'ניקוב בפרס נובל לרפואה.

בולים במלאת 100 שנה להולדתו

ב-16 ביולי 1916 (בשעת מלחמת-העולם הראשונה) נפטר איליה מיצ'ניקוב בפאריס בירת צרפת. ברם, הודות לאישיותו ומחקריו הבקטריולוגיים שיצאו להם מוניטין בעולם הרפואי כולו, הוציא הדואר הרוסי — ארץ הולדתו — סדרת בולי-דואר, שהופיעו במלאת מאה שנה להולדתו. הסדרה שכוללת שני בולים בערכים 30 קופ' ו-1 רובל, מתארים את דיוקנו של הבקטריולוג היהודי-הרוסי הגדול איליה (אליאש) מיצ'ניקוב.

הנושא: מאלאיה

הנושא: מאלאיה

שאלות אלו נשאלות תמיד על ידי האספנים ערב קום מדינה חדשה. היא נשאלה לפני תשע שנים וחצי כשקמה מדינת-ישראל, והיא נשאלה לפני חדשים מספר, כאשר נוסדה מדינה חדשה בשם גאנה, אף היא מושבה בריטית לשעבר.

קיצור תולדותיה

והנה מספר פרטים על המדינה החדשה: המושבה הבריטית לשעבר — מאלאיה שוכנת בחצי האי המאלאי שבדרום אסיה. זהו חבל-ארץ עשיר באוצרות טבעיים ורוב אוכלוסייתו מוסלמים. מאלאיה נמצאת מאז שנת 1895 תחת חסות בריטניה, והואגת לכל צרכיה, ובין היתר גם להוצאת בוליה. יש להניח שמאלאיה תשאר גם בעתיד חברה ב"חבר העמים הבריטי".

לאלה המתעניינים בתולדות הדואר המאלאי יש להוסיף את תקופת הכיבוש היפאני שבמלחמת-העולם השנייה. בתקופה זו, כמעט שלא הוציא הדואר המלאי בולים חדשים, ולאספנים נותר סימן היכר בצורת הדפס-רכב על בולים של מאלאיה הכבושה בידי היפאנים.

ב-1 בספטמבר ש.ז. קיבלה מושבה בריטית נוספת את עצמאותה. הפעם היתה זו מאלאיה, השוכנת בחצי האי המאלאי שבדרום אסיה. לרוב יש סיכויים טובים למדינה חדשה במשך כת אספני בולים חדשים. כל אספן מעוניין לראות את אוסף מושלם ככל האפשר, ועל כן ברור שקל יותר להשלים אוסף המורכב מבולים של מדינה צעירה, מאשר אוסף המורכב מבולים של מדינה המוציאה בולים מזה מאה שנים או יותר.

מה יהיו פני הבולים?

שוב נשאלות השאלות הנצחיות: האם יהיו בוליה של מאלאיה יפים? האם יהיו נושאייה מעניינים? והבולאים שוב יעקבו בחרדה אחר מדיניותה הפוסטאלית של מאלאיה. האם תהיה מאלאיה כמורתה הבריטית, כלומר שמרנית בשטח הבולאי? ואולי תלמד מהארצות הקומוריסטיות, שיש להן השפעה על אוכלוסייתה של מאלאיה? כידוע, מוציאה בריה"מ בממוצע 150 בולים לשנה, ודבר זה מקשה במידה רבה על איסוף הבולים הסובייטיים.

מקומם של בולי-זכרון בעולם ובישראל

מאת **ה. זייסלברג**
יו"ר אגודת סוחרי הבולים

נראה לנו, כי לרבים לא נהיר דיוצור לשם מה מודפסים בולי דואר בכלל, ובולי-דואר המשמשים כבולי-זכרון בפרט; משום כך נניח הדפס את הדיבור על נושא זה, ונגסה להשוותו למצבים דומים במדינות אחרות.

רוב המדינות בהן מופיעים בולי דואר מחלקות את בוליהן לשני סוגים עיקריים: בולים רגילים (סדרות-סדירות), המיועדים בעיקר ליציול מכתבים; ובולי-זכרון או תעמולה, המופיעים לעתים קרובות עם "ערך מוסף" לטובת מוסדות צדקה או מוסדות אחרים. כך מכירים אנו בשווייץ את בולי "פרויקט-הסדרה" בבלגיה את סדרת הבולים למען חולי השחפת או למען מוסדות דתיים; באוסטריה הופיעו בולי "רוטרי"; בהולנד הופיעה סדרת בולים לטובת ילדים, וכו'.

בסדרות בולים עם "ערך מוסף" נוהגים הבולאים לראות הוצאות פילאטיות (בולאיות) מובהקות. כי לשם משלוח מכתב רגיל משתמש האזרח הרגיל בבולים מתוך הסדרות הסדירות (כגון "בולי מטבע" או "בולי שבטים" שהופיעו בישראל), כי לא כל אחד מוכן לבזבז את כספו למטרות צדקה אם בדעתו לשגר מכתב. משום כך ידוע, כי הוצאות-בולים מסוג זה נקנות בדרך כלל על-ידי מאספי בולים.

הרבו של דואר ישראל

גם הדואר הישראלי נוהג להוציא בולי-זכרון, נוסף על סדרות-הבולים הסדירות, שמתחלפת אצלנו פעם ב-5 שנים, אך עד היום הופיעו רק שתי סדרות-בולים עם "ערך מוסף".

א. סדרת בולי "תבא" — לכבוד תערוכת-בולים שנערכה בחיפה ב-1952 שנת

ב. סדרת "בולי הבטחון" — בתום "מבצע סיני", בינואר 1957.

בעוד שבמקרה השני צויין ה"ערך המוסף" בגוף הבול ואפשר היה להשיגו בכל בתי-הדואר בארץ, נמצא כרה סדרת בולי "תבא" רק בשטח התערוכה שבחיפה, ולא צויין בגוף הבול כל ערך מוסף, שאגב היה גבוה מן המותר לפי חוקת פ.י.פ., אך על כך נרחיב את הדיבור בפעם אחרת.

אמנם, אי-אפשר להשוות הוצאות בולים במדינות שונות לאלה המופיעים בישראל, וזאת משום שהדואר

הישראלי אינו נוהג לפרסם את כמות הבולים המודפסות בכל מהדורה; ברם, בכל זאת ננסה לתת מושג-מה לקורא על ידי פרסום כמות יות בולים שהודפסו בסדרות-בולים ידועות במדינות תבל שונות, ואת מחיריהם כיום בשוק הבולים היבנלאומי:

סדרת בולים הנושאת את דיוקנו של הקרדינל מרסיה הופיעה בבלגיה בשנת 1932, מורכבת מ-9 ערכים שונים, שהגובה ביניהם היה 10+40 פראנק. סדרה זו הודפסה במהדורה בת 25,309 חתי. ערכו של הבול הנ"ל כיום הינו 120 ל"י. באותה השנה (1932) הוציא הדואר הבלגי סדרת בולים שהוקדשה לחיל-הרגלים של הצבא הבלגי. הסדרה כללה 2 בולים, שערכם הכולל (לרבות "ערך מוסף") מסתכם ב-10 פראנקים בל-גיים. הדואר הוציא הפעם מהדורה בת — 40,000 סדרות, ומחירה של כל סדרה כיום מסתכם ב-30 ל"י.

בולים

לכבוד מאורעות בולאיים

לשם השוואה נפרט גם מספר הוצאות פילאטיות שהופיעו במדינות שונות לכבוד מאורעות בולאיים, כגון תערוכות או תצוגות-בולים, ונציין את הכמויות הידועות, כפי שהוצאו מכל מין זמין:

* לכבוד התערוכה שנתיקיימה בוואטס (ליכטנשטיין) ב-1934, הופיעה "צמדת זכרון" בערך נקוב 5 פראנקים. — ההוצאה היתה בת 7,788 חתי;

* באוסטריה הופיעה "צמדת זכרון" לכבוד תערוכת "הוי" פא", שנתיקיימה בשנת 1933. מחיר הצמדה, שכלל את מחיר כרטיס-הכניסה לתערוכה היה 50 גר. ההוצאה היתה בת — 10,000 חתי;

* בשנת 1935 נתקיימה תערוכת-בולים בקניגסברג שבגרמניה-המזרחית. התערוכה נקראה Ostropa (תערוכת בולים של אירופה המזרחית), ולזכרה הופיעה "צמדת זכרון" בערך נקוב 1,70 פראנק. מהוצאה זו הודפסו 150,000 חתי;

* בשנת 1943 נתקיימה תערוכת-בולים בגינף שבשווייץ צריה, ולכבוד מאורע בולאי זה הוציא הדואר הישראלי "צמדת זכרון" בערך נקוב 10 סט. אך נוסף פו לו 2,90 פראנק לטובת הצלב-האדום של שווייץ צריה. הצמדה נמכרה איפוא בסך — 3 פראנקים, והמהדורה היתה בת 161,000 חתי.

הדואר הישראלי אינו מפרסם את גודל המהדורות של בוליו — יתכן שגם זו לטובה. המקרה הבודד שפורסם ברבים היה בזמן תערוכת "תבול", שנערכה בזמנה בתל-אביב. נודע לציבור, שהדואר מכר רק כ-90,000 צמדות "תבול", והיתר הושמד (הודפסו 125,000 חתי). אין לי התפלא איפוא, שמחיר צמדת "תבול" הגיע כיום לעשרות לירות רבות.

אין כל ספק, שמיני או צעדה הבלאות הישראליות, צעד גדול קדימה, ואם תודפס כיום צמדת "תבול" בכמויות דומות לאלה של צמדות "תבול", היא לא תספק את הדור שות הקיימות, וייתכן גם שלא תספיק כמות פי עשרה מזו שהוצאה לכבוד "תבול"; אך מאידך גיסא, ברור שאם צמדת "תבול" תודפס במהדורה בת כמה מליונים טפסים (ואומנם קיימות שמועות כאלה), עלול דבר זה לגרום לאינפלציה ולתפסות התתעניינות בבולי ישראל.

ארץ קטנה - אבל עשירה בתולדות הדואר שלה

מאת שלמה פינקלמן

תאריכים להתחלת שרות זה. באותה תקופה הביא הדואר הטורקי את מכתבי הארץ לארצות-החסות הצפוניות, ורק משם נשלחו והוחתמו בדואר (תחנה כזאת היתה ביירות).

התפתחות זו גרמה להתחרות בין כל משרדי הדואר הקיימים וכל אחד מהם השתדל לשפר את תנאי משלוח הדואר.

הבולים הראשונים

בשנת 1865, לערך התחילו משרדי-הדואר השונים להשתמש בבולים, אף על פי שלדואר הטורקי היו סניפים ברוב ערי הארץ, השתמשה האוכלוסיה הלא-מוסלמית במשרדי-דואר קונסולאריים מרוחקים, ע"י שליחת מכתבים באמצעות שליח למשרדים הנ"ל. מלבד הדואר הטורקי פעלו אז בארץ דואר אוסטרי, איטלקי, גרמני, מצרי, צרפתי ורוסי. יש לציין, כי אנגליה, שהיו לה משרדים ברוב ארצות הלבנט, לא היתה מיוצגת בארץ.

התחלת התיישבות היהודים בארץ בקנה-מידה מאורגן והקשר עם ארצות הגולה; וכמו-כן יסוד יישובים עבריים טהורים חדשים, גרמו להתחרות בין רשויות-הדואר השונות לרכישת הגורם החדש החשוב הזה להתפתחות הדואר. כך נוצרו קונסולות-משנה, של שלטון בתוך שלטון.

ראשיתו של הדואר העברי

התחלת המאה-העשרים היא ראשית הדואר העברי בארץ. יישובים עבריים, בעזרת הדואר האוסטרי, היו חלוצי דואר זה. הדואר האוסטרי קשר קשר אמיץ עם כמה מושבות, בראשן ראשון-לציון, פתח-תקוה, חדרה וגדרה. סימון המקום ע"י חותמות מיוחדות היה התחלת הפעולה, אבל הרצון לראות את האות העברית על גבי בולים נתנה דחיפה לייצור בולים עצמאיים, מוחתמים ע"י חותמות המצינוגות את מקום הוצאתם. וכך נולדו הבולים המקומיים הראשונים (Locals) — בראשון-לציון — 1904, בפתח-תקוה — 1913 ובחדרה — 1913.

כצעד נגדי התחיל הדואר הטורקי להשתמש בחותמות עם ציון המקום באותיות עבריות ובתווירישום בשכונות היהודיות בירושלים. כן מינה מנהל-דואר יהודים במרכזים חשובים, בכונה למשוך קהל חשוב זה למשרדו.

מלחמת-העולם הראשונה שמה קץ להתחרות זו, כתרצה מנתינותם האויבת של רוב המתיישבים החדשים. סוף המלחמה, הצהרת-בלפור והמנדט על ארץ-ישראל שנמסר לבריטניה, וכן הגברת ההתיישבות היהודית בארץ, לא הביאו את ההתפתחות הרצויה ביחס לאות העברית בדואר הארצי-ישראלי.

כימים אלה, כשהטירוף להוצאות האחרונות של בולים מסכן את עתיד הבולאות הישראלית המקורית, יש להחזיר את קהל המאספים לפסים הנכונים כדי שירחיקו את שטח האוסף שלהם לא בהוצאות חדשות ממוקפות, אלא מזמנים, בהם לא שימש הדואר בתור צנור לספיגת עודף הכסף המציבור הלא-ביקא בפילטליה.

בניגוד לארצות אחרות, תולדות הדואר בארץ-ישראל התחילו במאוחר, ובזמן שכרוב הארצות כבר היה קיים דואר מסודר, בלי בולים אבל עם חתימות עשירות, היתה ארצנו "ג'ונגל" במלוא מובן המילה: אי-בטחון בדרכים, אי ידיעתה של רוב האוכלוסיה קרוא וכתוב, ושלטון בלתי מבוסס, — גרמו במשך דורות לאי קיומו של מוסד חיוני כמו הדואר.

רק סיום המלחמות בין מוחמד עלי ממצרים והפאשה עבדאללה מעכו, הביא אתו קץ יחסי לשלטון כנופיה רצחנית, ויחד עם זה התחלת הסדרים תרבותיים תחת שלטון הטורקים, בעזרת הקונסוליות הנורות רבות-השפעה, שהיו מעין שלטון בתוך שלטון; ואז, בהשפעת הגורמים האלה וכן של קומץ התושבים היהודים בכמה

בול צפת

מקומות בארץ, שהיו בעלי רמה תרבותית גבוהה בניגוד לרוב תושבי הארץ, וזרם עולי-הרגל למקומות הקדושים ותוקרים — הניחו את היסוד לקשרי דואר תקינים עם העולם הרחב.

ירושלים ויפו

בפעם הראשונה על מכתבים

שמות מקומות בארץ, כמו ירושלים ויפו מופיעות בפעם הראשונה על מכתבים טרופ-פילטליים (בלי בולים) בתור חותמות, ולא סתם ציון בכתב — אחרי שנת 1850. ידועים מכתבים שנשלחו על ידי הממונה הצרפתי על המקומות הקדושים בארץ באמצעות ספינות דואר צרפתיות; כמרכן מכתבים שנשלחו על ידי סוכנות של לוי אסטריאקו ג'רוולמה. לדאבוננו נתגלו עד כה רק מכתבים בודדים, כך שעדיין חסרים נתונים לקביעת

ארץ קטנה אבל עשירה בתולדות הדואר שלה / סוף

בכל שנות שלטון הבריטים השתדלו אלה ליצור שינוי משקל בין העדות ולהפחית, עד כמה שאפשר, את השפעת מוש באות העברית על הבולים. בנוגע לחותמות — הרי דוגמתן היתה של ארץ קתולית טהורה, ורק במקרים רבים של חותמות מיוחדות, צויין המאורע גם בעברית. תקופת המנדט היא עשירה מאד לגבי מחקר תולדות בולי הארץ, ומלחמת יחידים לזכותה של האות העברית. עם התמוטטות השלטון האזרחי הבריטי ואי פעילות של הדואר הנתון לחסדי רוצח-דרכים, כבימים הטרור-פילטליים בארץ, שוב קם לתחייה רצון העם לדואר עצמי מאי והיתה זו הפעם השנייה בתולדות הדואר בארץ, של הקמת משרד-דואר מקומיים, זמן רב לפני התארגנות הדואר ע"י מוסדות היישוב.

נהריה — הלוצת הדואר שלנו

בתור חלוץ יש לראות את נהריה, שהיתה מחוץ לגבולות החלוקה וראשונה שנותקה מהישוב. עם הפעלת קשר ימי בין חיפה לנהריה נולד הרעיון של דואר ימי. שהוצא לפועל ב-22.3.1948. ומאז עד קום המדינה ופתיחת הדרך עם כיבוש עכו, פעל קשר-דואר תקין של המקומות המנותקים לאלה שעדיין השתמשו בדואר הרגיל של המנדט, בציון התאריכים המסמלים את ניתוק המקום ע"י חותמות מיוחדות.

המקום השני היתה ראשון לציון, שגם הפעם, כמו בעבר, היתה הראשונה ביצירת בול עצמאי לציון דואר המועצה לקשר היבשתי, במכונית משורינת (armoured car) תל-אביב ב-5.4.48. (ייתכן שהיתה הלוצת דואר כזה בעולם).

את המקום השלישי תופסת צפת עם בולה מ-4.5.48, שהיתה מנותקת לחלוטין מיתר מקומות הישוב ועמדה יחידה במלחמתה ההירואית לשחרורה של העיר. ישנן עוד הוצאות מקומיות מאותה תקופה, אבל נחיצותן ורשמיותן המפוקפקות אינן מאפשרות את הכניסתן במסגרת זו.

כל אחד משלושת המקומות הנ"ל הוא בעל חומר רב ומחיה שדה נרחב למחקר יסודי.

תקופת התווה ובוהו

יחד עם ההודעה על חיסול המנדט הבריטי השתרר תווה ובוהו בסדרי הדואר בכל רחבי הארץ, ורק אז קיבלו לידיהם מוסדות הישוב את ענייני הדואר ביישובים העבריים ובערים בעלות רוב יהודי, והוציאו בולים מיוחדים שהודפסו על גבי תוו ק. ק. ל, עם הדפס-רכב "דאר" בצורות שונות וצבע שונה, בציון המקום בחותמת "מנהלת העם", בשביל 80 מקומות-ישוב.

שרות זה פעל בארץ בלבד החל מ-12.5.48 עד קום שרות-דואר סדיר של המדינה, ב-16.5.48, מחוץ לירושלים שבה נמשך השימוש בבולי "מנהלת העם" עד לפריצה הדרך לעיר.

תקופה זאת מעניינת מאוד בגלל נדירותו של חומר

תכנית התערוכות הבינלאומיות בחמש השנים הבאות

בקונגרס פ. י. פ. (הפדרציה הבינלאומית מית לבולאות) האחרון, שנערך לפני כשנה בהלסינקי, פינלנד, החלט לקיים את הקונגרס הבא בשנת 1957 יחד עם התערוכה הבינלאומית המתקיימת כל שנה בחסות פ. י. פ. במקום אחר — בישראל (הוא יתקיים בעוד ימים מספר בירושלים). כן נקבעה תוכנית לעריכת התערוכות הבינלאומיות במשך חמש השנים הבאות, ואם לא יחולו שינויים בדיוני הקונגרס שיערכו בירושלים ב-18.9.57, יתקיימו חמש תערוכות הבולים הבינלאומיות בשנים ובמקומות הבאים:

- ב-1957 — בתל-אביב (ישראל);
- ב-1958 — בבריסל (בלגיה);
- ב-1959 — בפלרמו (איטליה);
- ב-1960 — בוורשא (פולין);
- ב-1961 — בבודפשט (הונגריה).

אמיתי מכל שמונים הישובים, ובכלל זה מכתבי-ישר מים, היו שהיו מקומות אשר מהם לא יזוע על מכתבים רשומים, וכאלה שרק בודדים נשלחו מהם.

עם קום המדינה חזרו להשתמש ברוב המקומות, מחוץ לשלוש הערים הגדולות, בחותמות המנדט, וכבר היום אי אלה מהן נדירות יותר מבולי "דאר עברי". אולם שטח איסוף זה הוגדל לגמרי.

שנת 1948 יצרה, בגלל קשיי הקשר הסדיר עם חוץ-לארץ, קשר פרטי עם ארצות רבות, בסיסות מיוחדות ע"י חברות חצירשמיות, ובכללן הסוכנות וחברת פלטורס.

קשר-דואר מיוחד הוקם גם עם מחנות העצורים בקצר רישין.

הדואר הצבאי, "דואר השליחים"

שנה זו היא גם שנת הקמת הדואר הצבאי עם 13 משרדים, בציון כל משרד בחותמת, אשר יחד עם מה שקדם לדואר זה — מכתבי "ההגנה" ותותמותיה — מהחיים החומר עשיר למחקר מעמיק.

יש לציון גם את דואר השליחים בחיפה בסוף תקופת המנדט. אף על פי שהיה זה דואר פרטי, הודקקו לו רוב אנשי המסחר בחיפה, ואנשי שרות זה עבדו בתנאים של מסירות-נפש, וגם היו נפגעים ביניהם.

גם ההוצאות הראשונות של הדואר הישראלי לא היו מבוססות על עשיית רווחים על חשבון המאספים. לכן, מנקודת-מבט פילטלית, לתקופת זוהר זו שייכים הבולים שהוצאו עד שנת 1953.

סקירה זו, בקווים כלליים, מראה עד כמה עשירה ארצנו הקטנה בחומר פילטלי, שאינה נוקטת להוצאות ספקולטיביות — המורידות את ערך עברה העשיר.

the mercy of highway bandits and murderers as in the Pre-Philatelic days of this country, the will of the people for independent postal services manifested itself again. For the second time in the history of postal services of this country, local post offices were established long before the post office was reorganised by the Authorities of the Yishuv.

Naharia, which was outside the border-line of the Partition and was the first place to be cut off from the rest of the country, was the pioneer in establishing such local post offices. With the creation of naval communications between Haifa and Naharia, the idea of a sea mail was born, and realised on 22.3.48.

From then on and until the establishment of the State, after the freedom of the highway leading to Naharia had again been regained through the capture of Acre, regular postal communications by sea existed, thus linking the settlements which were cut off, with the places where the Mandatory regular post office still functioned. Special cancellations marked the dates when these places were isolated. The second place to establish local post offices was Rishon-Le-Zion which, as in the past, was the first to issue an independent local postage stamp for inland mail, delivered in armoured cars to Tel-Aviv — for the first time on 5.4.48 (and probably for the very first time in the world's history).

Safed, which was entirely cut off from the rest of the Yishuv and stood alone in its heroic struggle for the liberation of the town, issued its own postage stamp on 4.5.48.

In each of the above mentioned three places there is a lot of material and, therefore, they constitute a fertile field for extensive research.

As the news of the termination of the British Mandate came through, pandemonium reigned in postal services throughout the country, and only then did the Authorities of the Yishuv take into their hands the management of postal services in Jewish settlements and towns where there was a Jewish majority. K.K.L. stamps with the overprint "DOAR" in various forms and shades were issued for 80 Jewish settlements; cancellation was made by postmarks with the inscription "Minhalat Haam", and the place of expedition. This service was effective only for inland mail from 12.4.1948 until 16.5.1948, when Israel's regular postal services were established with the exception of Jerusalem, where "Minhalat Haam" stamps continued to be in use until the liberation of the highway leading to the city.

This period is most interesting due to the scarcity of reliable and authentic material from all the 80 settlements including registered letters, as it is not known whether registered letters existed from some of these places while from others, very little registered mail is known of.

With the establishment of the State, the Mandatory postmarks were again used in most of these places, excluding the three main towns, and even today, some of them are even more rare than the Doar Ivri stamps. However, This field has been entirely neglected by collectors.

In 1948, due to difficulties accruing from irregular traffic with abroad, private communications were established with many countries via special flights of

semi-official companies, including the Jewish Agency and Peltours.

A special postal communication was also established with the Detention Camp in Cyprus.

The Military Post Office, including 13 branches, was also established in 1948. The cancellation of each branch as well as the cancellations preceding this Post Office, i.e. "Hagana" letters and their marks, constitute a fertile field for a thorough research.

The "Doar Shlihim" (post by messengers), established at the end of the Mandatory period in Haifa, should also be mentioned here. Although this service

Minhalat Haam
Cancellation

Naharia
Stamp

was strictly private, it was utilised by most Haifa's businessmen, and those who worked in this service, did so under extremely difficult and dangerous conditions, often incurring casualties.

The first issues of the Israel postal service, too, were not based on making profits out of collectors. Therefore from the philatelic point of view, the stamps issued until the year 1953, belong to this important philatelic period.

This survey, in its general outline, proves how rich our small country is in philatelic material and, therefore, Israel is not forced to resort to speculative issues which may undermine the value of its rich past.

(סוף מעמוד 12)

חד, כי אם מתקציב הממשלה הומתי את כל טענות מתנגדינו.

התחילה ההצבעה: הראשונים הרימו את ידם ב"כ ארה"ב, ספרד, סקנדינביה והדימוקרטיות העממיות ואח"כ לאטילאט הורמו עוד ידים: בלגיה, לוקסמבורג, פורטוגל... ואחרון אחרון, כאשר ראה כי הרוב המכריע הוא בעד ישראל, גם היו"ר מר ברתלו בכוודו ובעצמו. ואפילו גרמניה המערבית, המתחרה שלנו — לא נשאר לה אלא להצביע בעדנו.

ב"כ מצרים מברך... ורק ב"כ מצרים נמנע מהצבעה והסביר אחר כך: "ברור שלא יכולתי להצביע בעדכם, אבל מגוחך היה אילו הייתם מצביעים נגד, היחיד בקונגרס ולכן העדפתי להמנע — ועכשיו — איחולי האישים להצלחתכם...". כך נתקבלה ההחלטה על התערוכה הבינלאומית בישראל — המאורע הבינלאומי הראשון בארצנו מאז קיום המדינה.

A small country but rich in Postal History

By: SHLOMO FINKELMAN

S. FINKELMAN

causes for the non-existence of an essential institution such as postal services, for generations.

Only with the end of the war between Muhmad Ali of Egypt and Abdallah Pasha of Acre, did the rule of murder gangs come to an end. A civilized Turkish government was then installed with the help of influential foreign consuls, which constituted a kind of government within the government; only then, were the foundations for organised postal communications laid, with the assistance of small groups of Jewish settlers of a much higher cultural standard than the rest of the population and with the influence of explorers and pilgrims.

JERUSALEM AND JAFFA — FOR THE FIRST TIME ON LETTERS

The names of places of this country, such as Jerusalem and Jaffa, appear for the first time on postmarks on letters from the Pre-Philatelic period (without stamps) after the year 1850. Letters which were sent by the French Commissioner in charge of the holy places, by means of French postal ships are in existence: there are also letters sent by the agency of Lloyd Austriaco Gerusalemme. Unfortunately, only a few letters have been uncovered, so that it is still impossible to ascertain when this service begun. At this period, the Turkish Post Office forwarded letters from this country to the northern countries under their rule, where they were stamped and then forwarded on to their destination. (One of these stations was Beyrouth).

THE FIRST STAMPS

Around about 1865, the various post offices in this country had started to use stamps. Although the Turkish Post Office had offices in most towns of the country, the non-Moslems made use only of the consular postal services — even when these were situated at a considerable distance from their abode — by sending their letters to these offices by messen-

gers. In addition to the Turkish Post Office there existed in the country also post offices of Austria, Italy, Germany, Egypt, France and Russia. It is noteworthy that England, which had post offices in most countries of the Levant, was not represented in this country.

The beginning of organised Jewish settlement in Palestine, with their contacts with the Diaspora, as well as the establishment of new Jewish settlements, had caused the various postal authorities to compete with each other in order to acquire this important new factor for the expansion of their postal services. This gave rise to the establishment of sub-concessions, a kind of government within the government.

The beginning of the twentieth century is also the beginning of Jewish postal services in this country. Jewish settlements, with the help of the Austrian Post Office were the pioneers of these services. The Austrian Post Office had established close connections with some of the Jewish settlements, such as Rishon-Le-Zion, Petach-Tikvah, Hadera and Gadera. The designation of the place by special postmarks was the starting point, but the ardent desire to see the Hebrew letter on a postal stamp, created independent stamps, which were cancelled by postmarks signifying the place where the letters were sent from.

And so the first local stamps came into existence: Rishon-Le-Zion in 1904, Petach-Tikvah in 1913 and Hadera in 1913. As a counter step, the Turkish Post Office started to use cancellations indicating in Hebrew letters the places from where letters were sent. They also appointed Jewish postmasters at important centres, in order to draw this important clientele.

The first world war put an end to this competition, because the greater part of the new settlers were, according to their nationalities, enemies of Turkey.

The end of the first world war, the Balfour Declaration and the British Mandat, as well as the increase in the Jewish population and Jewish settlements, had not brought forth the expected development of Hebrew lettering in the Palestine posts.

The British Government, during the entire period of its Mandate over Palestine, had constantly tried to maintain equilibrium among the population, consisting of Jews, Christians and Moslems, and, therefore, avoided, as much as possible the use of Hebrew lettering on postage stamps. The cancellation marks were similar to those of purely Catholic countries and only in case of special cancellations, was the event marked in Hebrew, too. The Mandatory period is very rich in material for a research of the country's postage history, as well as with regard to the struggles of individuals for the right of Hebrew lettering.

With the fall of the British civil administration, and cessation of postal services, which were again at

תערוכות - בולים בישראל

שלוש תערוכות ארציות מאז קום המדינה

מדו. כן הוכנה הותמת מיוחדת בצורת סמל התערוכה עם הכתובת "תבול", בה הותממו כל צורות הדאר שנשלחו באמצעות משרד הדאר שנפתח באולם התערוכה. שלש מדליות חולקו לאוספים המצטיינים בתערוכות "תבול" ופרסי כבוד למשתתפים בה.

בפרס ראשון — פרס שר הדואר, זכה מר ויגר — בעד אוסף של בולי ישראל.

למרות הסידור הנאה והחומר המעניין והיקר שרכו ב"תבול", ביקרו בתערוכה 20.000 איש בלבד, והיתה זאת תערוכת-הבולים היחידה במדינת ישראל עד היום הזה, אשר גרמה הפסדים כספיים למארגניה.

"תבא" — תערוכת-בולים ארצית שניה בחיפה

בימים 17—13 באפריל 1952 נערכה בבית-הספר ביא' ליק, בראשית תערוכת בולים ארצית, שהיתה התערוכה הלאומית השניה במדינת ישראל. התערוכה נפתחה בראשותו של מר ד. צ. פנקס ז"ל, שר התחבורה ואורגנה על-ידי האגודה החיפאית לבולאות ובתמיכתם של התאחדות אגודות הבולאים בישראל, שרותי הדאר ומחלקת הבול והבולאות (השרות הבולאי) של מדינת-ישראל. התערוכה נפתחה ב-13 לאפריל בשעה 9.30 לפניהצהרים בטכס פתיחה רשמי באולם המועצה של עיריית חיפה, בה נשא את דבריהם מר ד. צ. פנקס ז"ל — שר התחבורה דאז, מר א. חושי — ראש עיריית

קיומן של תערוכות-בולים בישראל מהווה מאורע בולאי ממדרגה ראשונה, הדורש מאמצים רבים ושיתוף-פעולה מלא מצד כל הבולאים המאורגנים בישראל.

מאז קום המדינה נערכו בישראל שלוש תערוכות-בולים ארציות, נוסף על תצוגות מקומיות, שנערכו על-ידי חוגי-נוער בולאיים, או תצוגות על נושאים מסויימים, כגון זו שנערכה ברחובות על הנושא "חקלאות וטבע", וכן תערוכות בולים נודדות הנערכות מדי פעם בפעם בערי ישראל.

שלוש התערוכות הארציות נערכו בשלוש הערים הגדולות:

מבולי "תבא"

לוח: תל-אביב, חיפה וירושלים (לפי סדר קיומן), כשר העול לקיומן הוטל על אגודות הבולאים המקומיות, אם כי הוגשה להן עזרה מלאה מצד התאחדות אגודות הבולאים בישראל ומהשרות הבולאיים.

ברם, אין ספק שכל מאורע פילאטלי בישראל עד היום הזה היה מעין חזרה כללית לפני "תבול" — תערוכת-הבולים הבינלאומית, שתיערך החודש בתל-אביב, והיא תהווה מאורע בולאי בעל חשיבות, שהצלחתו תביא ללא ספק כבוד למדינתנו הצעירה.

"תבול" — תערוכת בולים לאומית ראשונה בתל-אביב

בימים 6—1 למאי 1949 נערכה בבית ארלוזורוב שבתל-אביב, תערוכת הבולים הראשונה במדינת-ישראל.

התערוכה נפתחה בראשותו של שר-התחבורה (שהיה ממנה גם על ענייני הדאר) המנחה מר דוד רמז ז"ל, ואורגנה על ידי התאחדות אגודות הבולאים בישראל, בשיתוף פעולה עם האגודה התל-אביבית והשרות הבולאיים של משרד הדואר (משרד התחבורה דאז). בתערוכה הוצגו אוספים של בולי ישראל וקודמיהם: בולי הקרן-הקיימת לישראל, בולי המנדט, בולים מתקופת הקפיטולציה ודאר טורקי. התנהלה האומנותית והטכנית של התערוכה נמסרה לידי צייר הבולים הידוע מר אוטו וואליש.

לכבוד "תבול" הופיע בלוק (צמדה) בן ארבעה בולים בני 10 פרוטות, (שהינו, אגב, הבלוק היחיד שהוצא על ידי דאר ישראל בצורה זו עד היום). הצמדה הג'ל צויירה על ידי מר א. וואליש. היא נמכרה במהיר 100 פרוטה וההכנסות הוקדשו לטובת התערוכה. הודפסו 125.000 גליונות שמהם נמכרו כ-90.000, והשאר הושי

מבולי "תבול"

חיפה, ד"ר מ. אופיר — נשיא התאחדות אגודות הבולאים בישראל, מר ח. בן-מנחם — המנהל הכללי של הדאר, מר מ. כהן — מנהל השרות-הבולאיים ומר י. גרבה — יושב-ראש אגודת הבולאים בחיפה.

לכבוד התערוכה הופיעו שני בולים, האחד בערך של 100 פרוטה והשני בערך של 120 פרי, הבולים נמכרו בתוספת של 120 פרוטות לסידרה, לכיסוי הוצאות התערוכה. כדאי לציין, שהיתה זו הפעם הראשונה, ועד עתה גם האחרונה, שמוסדות הדאר הסכימו להוסיף תוספת למחיר הרגיל של הבול, בניגוד למקובל בארצנו. דבר זה עורר ויכוחים רבים בחוגים שונים במדינתנו, ובתוצאה מכך גם לא נשנה הנוהג הזה בתערוכות-הבולים הבאה, שהתקיימה בירושלים. כן הופיעו לכבוד התערוכה שתי חותמות-דאר מיוחדות: האחת, חותמת התערוכה — "תבא", ושניה המציינת נסיעה מיוחדת לתערוכה ברכבת

ישראל ירושלים—חיפה.

ועדה מיוחדת המורכבת מ־9 שופטים, בולאים ישראליים ותיקים, העניקה גם הפעם פרסים לאוספים המצטיינים.

ב"תבא" הוצגו גם אוספים של בולי מדינות זרות, והשתתפו בה כ־100 מצייגים עם אוספיהם הרב־גווניים. הודות למאמצם הרב של בולאי חיפה ועזרתה הרבה של עיריית חיפה, שותתה לתערוכה צורה נאה ומשכה אליה רבבות מבקרים. ב"תבא" ביקרו למעלה מ־30,000 איש. היה זה שיא בהשוואה לכל התערוכות הבולאיות שנערכו בארצנו עד כה, הן מבחינת מספר המבקרים והן מבחינת הצלחה קופתית.

תב"ם — תערוכת־הבולים השלישית בירושלים

בימים 18—13 באוקטובר 1954 נערכה בגמנסיה רחביה שברחוב הקרן־הקיימת בירושלים תערוכת־בולים ארצית, שהיתה התערוכה הלאומית השלישית במדינת־ישראל. התערוכה נפתחה בראשותו של שר הדאר, ד"ר י. בורג, ואורגנה על־ידי האגודה הפילטלית — ירושלים, ובתמיכתם של התאחדות אגודות הבולאים בישראל ושל השרות הבולאי במדינת ישראל. התערוכה נערכה לכבוד מאה שנות קיום שרות־הדאר בירושלים, והוצגו בה אוספים נהדרים מתקופת משרדי הדאר הזרים (מתקופת הקפיטולציה), אוספי בולי המנדט, אוספי בולי מנהלת העם, בולי הקרן־הקיימת־לישראל, דאר עברי, בולי ישראל בכל צורותיהם ועל כל סטיותיהם, וכן אוספים של מדינות אירופה, ארצות שונות ומושבותיהן. בסך הכל

השתתפו כ־60 מצייגים, לרבות שרותי הדאר בישראל, השרות הבולאי, הקרן־הקיימת ואספנים פרטיים. ערכם הכללי של האוספים המוצגים בתערוכות תב"ם בוטח על ידי האגודה המארגנת ברבע מיליון לירות למשך תקופת התערוכה.

ב־13 לאוקטובר (יום פתיחת התערוכה) בשעה 11.00 לפניצהרים התקיים באולם הגמנסיה העברית "רחביה" טקס הפתיחה הרשמי, בהשתתפותם של שר־הדאר ד"ר י. בורג, ראש עיריית ירושלים דאז מר י. קריב, המנהל הכללי של משרד הדאר מר ח. בן־מנחם, נשיא התאחדות אגודות הבולאים בישראל, נשיא האגודה הפילטלית בירושלים מר א. הופמן ומאות מוזמנים.

ועדה מיוחדת המורכבת מ־7 שופטים, בולאים ישראליים ותיקים, העניקה לאוספים המצטיינים פרסים.

לכבוד התערוכה ולציון 100 שנות קיום שרותי הדאר בירושלים הופיעו שני בולים, האחד בן 200 פרוטה, והשני בן 60 פרוטה, המציגים את התפתחות הדאר בישראל מאז ימי התורכים (מרכבת־דאר על רקע משרד הדאר בירושלים — בבול בן 60 פרוטה) ועד היום (מכונית־דאר חדשה על רקע בנין הדאר הראשי בירושלים — בבול בן 200 פרוטה). בתערוכה הופיעה מעטפת "יום ראשון", שנמכרה במחיר 150 פרוטה, שהכנסותיה הוקדשו לכיסוי הוצאות ארגון התערוכה.

בתערוכת "תב"ם" ביקרו למעלה מ־10,000 איש, ולמרות מאמצים ועזרתם של שרותי הדאר ושל עיריית ירושלים, היו הכנסותיה של התערוכה פחותות מאלו של תערוכות בולים "תבא" שהתקיימה בחיפה ב־13.4.1952.

תצוגת הבולים הגדולה והמעניינת ביותר בישראל

תערוכת בולים נודדת

ב ק ר ו ב
S H O R T L Y

TOURING STAMP EXHIBITION

THE GREATEST AND MOST INTERESTING
STAMP SHOW IN ISRAEL

TABIM — THE THIRD PHILATELIC EXHIBITION IN JERUSALEM

Between the 13th and the 18th October 1954, a National Philatelic Exhibition was held in the "Rehavia" College in K.K.L. Blvd. in Jerusalem. This constituted the third National Exhibition in Israel.

The exhibition was opened by Dr. Burg, Minister of Posts, and organised by the Jerusalem Philatelic Organisation, with the support of the Association of Israel Philatelic Societies, as well as the Philatelic Services of Israel. The exhibition was held in honour of the occasion of 100 years' existence of postal services in Jerusalem. On display were interesting collections from the period of foreign post-offices (capitulation period), Mandatory stamps, Minhlat Haam stamps (the transition period before the Israel Government), K.K.L. stamps, Doar Ivri, Israel stamps in all forms and varieties, as well as collections of European countries, various other countries and their colonies. In all, 60 people participated, including the Israel Postal Services, the Philatelic Services, K.K.L. and individual collectors. The total value of the stamps on display were insured by the organisers of the exhibition at a quarter million pounds, for the duration of the exhibition.

On the 13th of October, at 11 a.m., the official opening ceremony of the exhibition took place in the Hebrew College "Rehavia". Dr. Burg — Minister of Posts, Mr. Krib — the Jerusalem Mayor, Mr. Ben-Menahem — Postmaster General, the President of the Association of Israel Philatelic Societies, the President of the Philatelic Organisation in Jerusalem — Mr. Hoffmann and hundreds of visitors were present at the opening ceremony. The speakers pointed out the developments achieved in the philatelic field in Israel, its importance from the educational and cultural point

of view, and praised the Israel stamps for their attractive appearance and beauty, for which they won the admiration of collectors the world over.

A special committee composed of 7 judges — veteran Israeli philatelists had distributed special prizes to the winners of the best collections: gold, silver and bronze medals, and honorary certificates. The prizes were distributed in accordance with the Constitution of the International Organisation, taking into account the measure of completeness, value, quality and research of the collections. The ceremony of distribution of prizes was held at the "Tel-Aviv" Hotel in Jerusalem one day before the Exhibition was closed down (17.10.54). Mr. Garbe won the highest prize for a collection of Israel stamps during the transition period (K.K.L. and Minhlat Haam).

In honour of the exhibition and in commemoration of 100 years' existence of postal services in Jerusalem, two stamps were issued: one at 200 Pruta and the other at 60 Pruta. These stamps depict postal services developments in Israel since the Turkish rule (postal carriage on a background of the old Jerusalem Post Office — 60 Pruta stamp) until the present time (a modern post-office car on a background of the main Post Office in Jerusalem — 200 Pruta stamp).

A first day cover was issued and sold at 150 Pruta, the proceeds of which were earmarked for expenditure in connection with the exhibition. A post-office branch was also opened on the premises where the exhibition was held, and all mail was stamped by a special cancellation "TABIM" Jerusalem.

More than 10,000 people visited the TABIM Exhibition and, despite the efforts and assistance rendered by the Postal Services and the Jerusalem Municipality, the income from this Exhibition was less than that of the "TAB" Exhibition held in Haifa on 13.4.52.

לכל חברי מועדון "פאר" לבולאות

ח. נ.

הנחלת מועדון "פאר" לבולאות מתמכדת להודיע בזה לכל החברים, שבראשית אוקטובר ש.ה. תתקיים האסיפה הכללית הראשונה של כל חברי המועדון, ובה ייבחר וועד חדש וכן יתר המוסדות. כמו כן, הננו להביא לידיעת החברים, שעם פרסום מודעה זו עובר המועדון מקצת "פאר" שברחוב ביאליק פינת אלנבי (בתל-אביב), לאולם הגדול של מלון "פלגה" שברחוב אלנבי מספר 2, בתל-אביב.

בכבוד רב,

מועדון "פאר" לבולאות

Stamps exhibitions in Israel

3 national exhibitions since 1948

The first stamp exhibition in Israel was held between the first and 6th of May 1949 at Beth Arlosoroff, Tel-Aviv.

The exhibition was opened by the Minister of Communications — the late Mr. David Remez — and organized by the Israel Philatelic Association, in cooperation with the Tel-Aviv Philatelic Association and the Philatelic Services of the Post Office (then under the Ministry of Communications). The display at this exhibition consisted of Israel stamps and their forerunners, i.e. K.K.L. stamps, Mandatory

"TABATAYIM" STAMP

stamps, stamps dating back to the Capitulation Period and the Turkish Post Office. The artistic and technical management of the Exhibition was entrusted to the noted stamp designer, Mr. O. Wallish.

In honour of TABUL, a plate block of 4 stamps of 10 Pruta had been issued (as a matter of fact the only plate block of this kind issued by the Israel Post Office up to this day). The plate block had been designed by Mr. O. Wallish, and sold at 109 Pruta. The income from this sale was earmarked for expenses in connection with the Exhibition. 125,000 plate blocks had been printed but only 90,000 sold — the rest destroyed.

A special cancellation in the form of the exhibition emblem with the inscription TABUL was also prepared. All mail sent from the Post Office Branch established on the exhibition grounds were marked with this cancellation.

Three medals had been awarded for outstanding collections: 1. A gold medal! 2. a silver medal; 3. a bronze medal. In addition, the Ministry of communications, the Philatelic Services, the Association of Philatelic Societies and the Israel Stamp Collectors' Association had also awarded prizes to participants.

The first prize (donated by the Minister of Postal Services) went to Mr. Wiener for his collection of Israel stamps.

Despite the well-organized exhibition and the interesting material displayed there, only 20,000 people visited TABUL and, up to now this was the only stamp exhibition in Israel which ended with a financial loss.

TABA — THE SECOND NATIONAL STAMP EXHIBITION IN HAIFA

The second national stamp exhibition in Israel was

held between the 13th and 17th of April 1952 at the Bialik School in Haifa. The Exhibition had been opened by the late Mr. Pinkas, Minister of Communications, and organised by the Haifa Philatelic Society, with the support of the Israel Philatelic Society, the Postal Services and the Philatelic Services. The official opening ceremony of the Exhibition was held on the 13th of April at 9.30 a.m. at the Haifa Town Hall, and speeches were made by the late Mr. Pinkas — then Minister of Communications, Mr. A. Hushi — Mayor of Haifa, Dr. M. Ophir — President of the Association of Israel Philatelic Societies, Mr. Ben-Menahem — Postmaster-General, Mr. M. Cohen — Manager of the Philatelic Services and Mr. A. Gerba — President of the Haifa Philatelic Society.

In honour of this occasion, two stamps had been issued, valued at 100 and 120 Pruta. An additional amount of 120 Pruta was charged for each series, in order to cover the expenses of the exhibition. It is worth mentioning that up to now, this was the first and only time that the Postal Authorities agreed to an over-charge, which is contrary to the practice in Israel. This had caused a lot of discussions in various circles and, as a result, it has not been repeated at the subsequent exhibition held in Jerusalem. In honour of the exhibition, two special cancellation marks had been issued by the Post-Office: one was the TABA Exhibition postmark and the other depicted a special Israel train travelling to the Exhibition on the Jerusalem—Haifa highway.

A special committee composed of 9 judges — veteran Israeli Philatelists — had again distributed prizes for the best collections in the form of gold, silver and bronze medals, honorary certificates and valuable prizes.

At the Taba Exhibition, stamp collections of foreign countries were also displayed and about 100 people participated with a great variety of collections. Thanks to the Haifa Philatelists' efforts and

"TABATAYIM" STAMP

the assistance rendered by the Haifa Municipality, the exhibition was well organised and attracted many visitors. More than 30,000 people visited the Taba Exhibition. This exhibition proved to be more successful than any other philatelic exhibition held up to now in Israel: the number of visitors as well as proceeds were considerably high.

אלפי מחמ'ני בולים

מקבלים את בולי דואר
ישראל ביום הופעתם.

אספני בולים רבים

הצטרפו לרשת המינויים
של השרות הבולאי בשכר
עות האחרונים.

הצטרף גם אתה

לשורותיו אלה ותימנע מ־
עמידה בתור ביום הופעת
בולים חדשים.

ברבר פרטים סנה אל :

השרות הבולאי, ת. ד. 606, תליאביב-יפו

40th AUCTION

5, SEPTEMBER 1957

at the BETH-HAHALUTZOTH,
37, King George St., Tel-Aviv

Catalogues free on request.

E. CARO-S. FINKELMAN

א. קארו - ש. פינקלמן

מכירה פומבית

ב־5 ספטמבר 1957

בבית החלוצות, רח' המלך ג'ורג' 37, תליאביב.

- EUROPE, CLASSICS
- RARE FORERUNNERS
- POSTAL HISTORY
- ISRAEL RARITIES
- K.K.L. LABELS, JUDAICA
- PALESTINE MANDATE

P.O.B. 4174, 76, ALLENBY ROAD,
TEL AVIV, ISRAEL

תערוכת־בולים בינלאומית

17—23.9.1957

תל־אביב

הנהלת התערוכה:

תל־אביב • רח' אחוזת בית 6

טל. 66698

"PHILAMOND"

TEL-AVIV, 76, ALLENBY RD.

מוגש לקוראי "גליל" לפי הסכם עם "פילמונד"

"פילמונד"

חל אביב, רח' אלובי 76

מחירון לבולי ישראל Price List for Israel Stamps

Denomination	Set סדרה	With Tabs עם שובל	Pl. Bl. צמדה	Sheet גליונות	Used משומשים	FD ראשון	שם הבול
1948:							1948
Doar-Ivri 3-50 pr.	14.—	72.—	85.—		2,600	8.—	דאר-עברי 3-50 פר'
" 250 pr.	34.—	130.—	350.—		33.—		" 250 פר'
" 500 pr.	180.—	310.—	850.—		130.—		" 500 פר'
" 1000 pr.	230.—	560.—	1100.—		162.—		" 1000 פר'
" 250-1000 pr.	450.—	1000.—	2300.—		325.—	360.—	" 1000-250 פר'
" rouletted	6,500	80.—	110.—		4.—	25.—	" דקורים
Postage Due I	190.—	240.—	1650.—(6)		140.—		דמי-דאר
Festival I 3-65 pr.	16.—	60.—	190.—(6)		12.—	14.—	מועדים תש"ח 3-65 פר'
" Tête-Bêche	36.—		140.—		30.—		" הפוכים
1949:							1949
Jerusalem, 250 pr.	3.—	10,500	12,500	230.—	3.—	15.—	ירושלים 250 פר'
Flag 20 pr.	2.—	14.—	33.—	370.—	1,200	2.—	דגל 20 פר'
Flag Entire, 30 pr.						1,300	עצמאות 30 פר'
Tabul Sheet 40 pr.	52.—				25.—	25.—	תבול 40 פר'
Petach-Tiqua 40 pr.	15.—	44.—	125.—	1350.—	2.—	11.—	פתח-תיקה 40 פר'
Festival I, 5-35 pr.	14.—	90.—	105.—	1190.—	8.—	10.—	מועדים תש"ט 5-35 פר'
Coins I, 3-50 pr.	4.—	15.—	50.—(6)	1000.—(6)	1,600	12.—	מטבע מרד 3-50 פר'
" Tête-Bêche	12.—			160.—	12.—		" הפוכים
Postage Due II, 2-50 pr.	13.—	18.—	90.—	1400.—	11.—	100.—	דמי דאר 2-50 פר'
Weizmann Entire 15 pr.						1.—	מעטפה ויצמן 15 פר'
1950:							1950
U.P.U. 40-80 pr.	4,250	15.—	18.—	330.—	4,200	8,500	א.פ.א. 40-80 פר'
" Tête-Bêche	15.—			140.—	15.—		" הפוכים
Independence 20-40 pr.	20.—	90.—	130.—(6)	1485.—	12.—	13.—	עצמאות תש"י 20-40 פר'
University 100 pr.	1.—	7.—	5.—	80.—	0,700	8,500	אוניברסיטה 100 פר'
Airmail I, 5-250 pr.	18.—	43.—	130.—(6)	1200.—	17.—	62.—	דאר אייר 5-250 פר'
Festival III, 5-15 pr.	2.—	14.—	34.—	175.—	1.—	2,500	מועדים תש"י 5-15 פר'
Macabiah I, 80 pr.							מכביה 80 פר'
Coins II, 3-50 pr.	0,350	30.—	40.—	565.—	11,600	11.—	מטבע 3-50 פר'
" Tête-Bêche	2.—			24.—	2.—		" הפוכים
1951:							1951
Negev 500 pr.	10.—	43.—	44.—	675.—	10.—	36.—	נגב 500 פר'
Officials 5-40 pr.	2,500	12.—	10.—	350.—	1,200	20.—	שרות 5-40 פר'
Tel-Aviv 40 pr.	1,880	7,500	8.—	120.—	1.—	2.—	תל-אביב 40 פר'
Bond Drive 80 pr.	0,850	4.—	3,400	75.—	0,850	1,500	מלוה 80 פר'
Independence 15, 40 pr.	2,100	8.—	9.—	135.—	1,500	2,500	עצמאות תש"א 15, 40 פר'
K.K.L., 15-80 pr.	4.—	40.—	25.—	600.—	4.—	4.—	ק.ק.ל. 15-80 פר'
Herzl 80 pr.	0,800	4.—	3,250	36.—	0,800	1,400	הרצל 80 פר'
Festival I, 5-40 pr.	0,600	3.—	3.—	30.—	0,600	1,200	מועדים תש"א 5-40 פר'
1952:							1952
Menorah 1000 pr.	18.—	40.—	85.—	475.—	18.—	24.—	מנורה 1000 פר'
Coins III, 20-85 pr.	0,600	2,500	5.—	86.—	0,180	3,500	מטבע 20-85 פר'
" Tête-Bêche	1,350			16,250	1,350	5.—	" הפוכים
TABA 100, 120 pr.	3,400	10.—	14,500	105.—	3,400	3,400	תב"א 100, 120 פר'
Independence 30-110 pr.	1,600	4,200	6,500	55.—	1,500	1,900	עצמאות 30-110 פר'
Z.O.A. 220 pr.	1,400	4,600	6.—	52.—	1,400	7,700	בצ"א 220 פר'
Festival 15-220 pr.	2,600	5,200	11.—	80.—	2,350	4,200	מועדים תש"ב 15-220 פר'
Postage Due III, 5-250 pr.	1,500	2,250	10.—	150.—	1,300	13.—	דמי דאר 5-250 פר'
Weizmann 30, 110 pr.	1,300	4,200	5.—	48.—	1,300	2.—	וייצמן 30, 110 פר'
Bilu 110 pr.	0,900	4,200	4.—	40.—	0,900	1,350	בילו 110 פר'

Denomination	Set סדרה	With Tabs עם שובל	Pl. Bl. צמדה	Sheet גליונות	Used משומשים	FD ראשון	שם הבול
1953:							1953:
Airmail, Jaffa 1000 pr.	7.500	28.—	32.—	300.—	7.—	16.—	יפו 1000 פר'
Independence 110 pr.	1.—	4.—	4.—	40.—	1.—	1.750	עצמאות 110 פר'
Rambam 110 pr.	0.550	2.600	2.300	18.—	0.550	1.800	רמב"ם 110 פר'
Festival 20—200 pr.	0.900	3.—	4.—	23.—	0.800	2.—	מועדים תש"ג 20—200 פר'
	1.400	5.700	6.—	60.—	1.300	2.500	מכביה 110 פר'
	1.—	4.—	4.100	42.—	1.—	2.—	כבוש השממה 220 פר'
1954:							1954:
Coins IV, 80—125 pr.	0.700	2.—	4.—	85.—	0.350	1.700	מטבע 125—80 פר'
Airmail II, 10—500 pr.	1.800	5.—	8.—	65.—	1.700	5.500	דאר אויר 10—500 פר'
Independence 6—350 pr.	0.700	3.—	3.—	30.—	0.600	1.600	עצמאות 6—350 פר'
Herzl 160 pr.	0.300	1.400	1.300	13.—	0.180	1.200	הרצל 160 פר'
Festival 25 pr.	0.050	0.350	0.300	2.500	0.040	0.350	מועדים תש"ד 25 פר'
Tabim 60, 200 pr.	0.600	2.500	2.500	25.—	0.550	1.400	תבים 60, 200 פר'
Rothschild 300 pr.	0.450	1.300	2.—	14.—	0.400	1.100	רוטשילד 300 פר'
1955:							1955:
Teachers 250 pr.	0.350	1.200	1.600	12.—	0.350	1.—	מורים 250 פר'
Parachutists 120 pr.	0.300	2.200	2.—	18.—	0.300	1.200	צנחן 120 פר'
Independence 150 pr.	0.500	2.500	2.300	21.—	0.500	1.500	עצמאות 150 פר'
Children 5—750 pr.	1.400	3.200	5.750	45.—	1.200	3.—	עלית הנוער 5—750 פר'
Festival 25—250 pr.	0.700	1.300	3.—	18.—	0.650	1.100	מועדים תשט"ו 25—250 פר'
Magen-David Ad. 160 pr.	0.250	0.700	1.100	7.500	0.200	0.850	מגן דוד אדום 160 פר'
Einstein 350 pr.	0.500	1.600	2.100	16.—	0.500	1.500	איינשטיין 350 פר'
Technion 350 pr.	0.400	0.650	1.750	10.—	0.400	1.200	טכניון 350 פר'
1956:							1956:
Tribes I, II, III, 10—250 pr.	1.250	1.600	5.500	123.—	0.650	4.—	שבטים 10—250 פר'
Independence 150 pr.	0.170	0.700	0.800	6.500	0.150	1.—	עצמאות 150 פר'
Citrus 300 pr.	0.350	1.—	1.500	10.500	0.300	1.—	הדרים 300 פר'
Festival 30—150 pr.	0.270	0.600	1.200	7.200	0.230	0.850	מועד' תשט"ז 30—150 פר'
Airmail, Hule 750 pr.	0.800	2.300	3.600	30.—	0.750	7.—	דאר אויר חולה 750 פר'
Airmail 3000 pr.	3.300	5.750	15.—	105.—	3.—	15.—	דאר אויר 3000 פר'
1957:							1957:
Bezalel 400 pr.	0.420	0.450	1.700	9.—	0.400	0.500	בצלאל 400 פר'
Independence 250 pr.	0.270	0.300	1.100	6.—	0.250	0.350	עצמאות 250 פר'

קנייה ומכירה
של
בולי ישראל ובלי חוץ לארץ
of
ISRAEL AND FOREIGN STAMPS

מבחר גדול של בולים
Big selection of stamps

We buy and sell
COLLECTIONS OF FOREIGN STAMPS

קונים ומוכרים
אוספים של בולי הו"ל

"עתיד הבולאות"
"ATID HABULA'UTH"

רח' הגליל מס' 5 (תחנה מרכזית) — תל-אביב — טלפון 66188
Hagali St., (central bus station), Tel-Aviv, Phone 66188

אגודת סוחריו הבולים בישראל

ISRAEL STAMP DEALERS ASSOCIATION

אלה חברי אגודתנו:

The following dealers are members of our Association:

תל אביב — TEL AVIV

ARONSON, H., TEL AVIV, 100 Allenby Road
BAUM, DR. A., TEL AVIV, 76 Allenby Road
BISOF, RUDOLF, TEL AVIV, 32 Ben Zion Blvd.
BIRNER, MARCEL, TEL AVIV, 61 Hashmoneim St.
BRAND, M. G., TEL AVIV, 119 Allenby Road
CARO, E., TEL AVIV, 76 Allenby Road, P.O.B. 4174
DOMINITZ, SH., TEL AVIV, 8 Pincus St.
DUBY, ARON, NATHANIA, Shderoth Benjamin 12
ELIAHU, MOSHE, TEL AVIV, 8 Rothschild Blvd.
EPPENSTEIN, J., PETACH TIQA, Schiew St.
FABIAN, CH., TEL AVIV, 4 Hess St., P.O.B. 4044
FISCHER, S., RAMAT-GAN, Bialik St., P.O.B. 190
GOTLIB, Dr. J., Tel Aviv, 6 Bialik St., P.O.B. 4307
GUTTMANN, G., TEL AVIV, 32 Allenby Road
HALEVY, M., TEL AVIV P.O.B. 15
HAWDALA, M., TEL AVIV, 76 Allenby Road
HECHTER, A., TEL AVIV, 8 Emile Zola St.
HEIMANN, H., TEL AVIV, 61 Allenby Rd., P.O.B. 4278
HOROWITZ, F., Tel Aviv, 25 Merkaz Baale Melacha
ISSAHAROFF, EFRAIM, TEL AVIV, P.O.B. 5197
KEIL, LEO, TEL AVIV, 131 Dizengoff Road
KORAL, D., TEL AVIV, 224 Ben Jehuda St.
LUSTIGMANN, J., TEL AVIV, Dizengoff Road
MASO, S., NATHANIA, P.O.B. 325
MARCO, MARTIN, TEL AVIV, 48 Allenby Road
MUENZ, H. G., TEL AVIV, 16 Sprengin St.
MORGENBESSER, Z., TEL AVIV, 2 Dvora Hanavia
NOBEL STEFAN, TEL AVIV, 301 Dizengoff Road
ORNSTEIN, SH., TEL AVIV, 82 Ben Jehuda St.
REIZER, A., TEL AVIV, P.O.B. 4262
SIMON, ISIDOR, TEL AVIV, P.O.B. 2936
SPISBACH, H., TEL AVIV, P.O.B. 47
SCHAFER, ASCHER, Tel Aviv, 132 Allenby Road

SCHWIRTZ, SHIMON, Tel Aviv, 1 N. Benjamin St.
STANEK, E., TEL AVIV, 64 Allenby Road
WEICH, EDUARD, RAMAT HASHARON
WEISSELBERG, GUSTAV, TEL AVIV, 76 Allenby
WEISSKOPF, W., RAMAT GAN, 4 Margot St.
WOLFINGER, B., TEL AVIV, 42 Basel St.
ZOLNA, M., TEL AVIV, 9 Bouschion St.

חיפה — HAIFA

BETTER LEO, HAIFA, 3 Herzl St., P.O.B. 5139
FINK, J., KIRIAT MOTZKIN, 6 Weizmann Blvd.
FINKELMANN, S., HAIFA, Bar Gabb, 20/6 Aliyah St.
FRIEDMANN, J., HAIFA, 7 Nordon St., P.O.B. 5167
GRAVE, J., HAIFA, 40 Herzl St.
GRAZIANI, CH., HAIFA, 8 Bialik St.
HEIDINGSFELD, B., HAIFA, 16 Herzl St., Herzl Bah
HEILBORN, G., HAIFA 16 Herzl St.
HELLER, S., KIRIAT BIALIK, 7 Henrietta Szold St.
HOEXTER DR. W., HAIFA, 16 Herzl St., P.O.B. 4977
MARKOWICZ, M., HAIFA, 9 Herzl St., P.O.B. 4835
MISRACHI, M., HAIFA, 35 Hechalutz St., P.O.B. 5170
SIEGL, ERNEST, HAIFA, P.O.B. 6017
SIMON, S., KIRIAT BIALIK, 12 Haddana St.
SHNEIER, DORA, HAIFA, 40 Jaffa St.
WEISSBERGER, SHMUEL, HAIFA, 60 Uno Road
ZIEGENAUB, J., HAIFA, c/o Café Armon

ירושלים — JERUSALEM

BUJAKOWSKY, K., JERUSALEM, 293 Jaffa Road
EVEN-TOV, M., JERUSALEM, 21 Menzela Street
LUPOVICI, SAMUEL, JERUSALEM, P.O.B. 537
MECZES, W. S., JERUSALEM, 2 Hakehilla St.
ROSS, M., JERUSALEM, 2 Ben Jehuda St.
SCHWARTZ, OTTO, JERUSALEM, Prince Mary Rd.
c/o Meyers Bookshop, P.O.B. 1174

אנו ערבים לשירות אישי ומהיר. נא לפנות אך ורק אל הסוחרים המאורגנים.

For whatever you may need—please contact organised dealers only. We guarantee that you will be treated fairly, without delay and to your entire satisfaction.

I.S.D.A.